

AI för bättre regelgivning och minskade regelkostnader

- En internationell kartläggning

Rapport för Tillväxtverket

Juni, 2025

Rapportnr 0527
ISBN 978-91-90068-19-9

RAPPORTEN BESTÄLLD AV

Bright ideas.
Sustainable change.

Innehåll

1	Bakgrund.....	2
1.1	Inledande iakttagelser	2
2	AI och förenklingsarbete – exempel från utvalda länder	4
2.1	Norge digitaliserar rättskedjan för att möjliggöra AI-tillämpning.....	4
2.2	Danmark kombinerar digitalisering med datadriven regelförenkling.....	5
2.3	Finland fokuserar på ansvarsfull AI och helhetsgrepp på regelutveckling.....	6
2.4	Estland satsar på innovativ digital förenkling	8
2.5	Nederländerna fokuserar på strukturerad förenklingspolitik genom AI	9
2.6	Kanada utvecklar transparent AI-användning och datadriven regelmodernisering .	11
2.7	EU-kommissionen kombinerar intern AI-utveckling med förenklingspolitik	12
2.8	Exempel från andra länder	14
2.8.1	USA:s integrerade arbete med AI och regleringsförenkling	14
2.8.2	Storbritanniens strategi för säker AI och minskad byråkrati	15
2.8.3	Australiens AI-strategi för förbättrad service i offentlig sektor	17
2.8.4	Portugal har en ambitiös AI-satsning	17
2.8.5	Tyskland stärker digital infrastruktur och effektiviserar regleringar med AI	17
2.8.6	Polens expertgrupp för e-lagstiftning framtidssäkrar policyutveckling	18
2.8.7	Tjeckien hanterar administrativ börda i lagstiftning med AI.....	19
3	Fördjupning av utvalda initiativ	20
3.1	Norge: Storsak kategoriserar information i rättskedjan och erbjuder redigeringsverktyg för regelgivare.....	20
3.2	Portugal: AI för bättre konsekvensutredningar	23
3.3	Nederländerna: Lagkompass för företag, Wetwijzer Bedrijven	24
3.4	USA: STARA – en assistent för regelgivning.....	26
3.5	RegTech och tillämpning av AI inom juristprofessioner.....	27
3.5.1	Stöd till juristprofessionen.....	27
4	Lärdomar.....	29
4.1.1	Organisatorisk omställning och svårigheter i förändringsarbete	29
4.1.2	Utmaningar med ostrukturerade data och bristande informationsstruktur	29
4.1.3	Komplexiteten i juridisk terminologi.....	30
4.1.4	Begränsningar i teknikens tillförlitlighet	30

4.1.5	Beroende av externa plattformar och brist på teknisk suveränitet.....	31
4.1.6	”Öar” av utvecklingsinitiativ - lärande är en utmaning.....	31
Bilaga		33
	Initiativ inom <i>Bättre regler och minskade regelkostnader</i>	33
	Initiativ inom <i>Kortare och mer transparenta handläggningstider</i>	36
	Initiativ inom <i>Anpassad och väl fungerade service och bemötande</i>	37
	Initiativ inom <i>Ökad digitalisering och förenklat uppgiftslämnande</i>	38

1 Bakgrund

I februari 2025 fick Tillväxtverket i uppdrag att utveckla ett kunskapsunderlag om hur artificiell intelligens (AI) kan användas i statliga myndigheters arbete för att förenkla för företag. Med bakgrund i detta fick Ramboll i uppdrag att genomföra en omvärldsanalys av AI-initiativ i andra länder som syftar till att förenkla för företag. Syftet med omvärldsanalysen är att ge en internationell utblick och belysa konkreta exempel på hur andra länder nyttjar AI i offentlig förvaltning för att minska regelbördan och underlätta företagens vardag.

Omvärldsanalysen fokuserar särskilt på hur AI kan användas inom offentlig sektor för att nå regeringens fem mål för förenklingspolitiken:

1. Regler ska vara proportionella och främja svenska företags tillväxt och konkurrenskraft
2. Minskade regelkostnader
3. Kortare och mer transparenta handläggningstider
4. Anpassad och väl fungerande service och bemötande
5. Ökad digitalisering och förenklat uppgiftslämnande.

I denna analys har fokus legat särskilt på de två första målen – som sammanfattas till *bättre regler och minskade regelkostnader*.

För att göra analysen relevant och hanterlig har arbetet fokuserat på jämförbara länder med liknande förvaltningsmodeller och digital mognad. De exempel som analyserats är valda utifrån att de antingen är implementerade i praktiken eller betraktas som innovativa och lärorika.

Målet med analysen är att Tillväxtverket – och i förlängningen andra myndigheter – ska kunna ta del av internationella lärdomar och inspireras i det fortsatta arbetet med att använda AI som ett verktyg för att förenkla för företag. Resultaten från omvärldsanalysen syftar till att både ge en översikt över internationella erfarenheter och lägga grunden för vidare analyser och rekommendationer i Tillväxtverkets arbete med uppdraget. Fokus har lagts på insatser där AI har en faktisk förenklings effekt, till exempel genom att automatisera handläggning, tillgängliggöra information eller förbättra efterlevnaden av regelverk utan att öka företagens administrativa börda.

Rapporten är beställd av Tillväxtverket. Analys och slutsatser i rapporten är författarens.

1.1 Inledande iakttagelser

Kartläggningen visar att intresset för att använda AI i förenklings syfte ökar i många länder, och att flera initiativ har startats inom samtliga av förenklingspolitikens målområden. Samtidigt är det tydligt att de flesta satsningar befinner sig i ett tidigt skede. Få initiativ har ännu implementerats fullt ut, och än färre har följts upp i termer av faktisk effekt för företag.

Detta blir särskilt tydligt inom det område som är i fokus för denna analys – AI för bättre regler och minskade regelkostnader. Kombinationen av tre avgränsande faktorer gör att mängden relevanta exempel blir begränsad: för det första ska initiativen höra hemma inom förenklingspolitiken, för det andra ska de använda AI på ett centralt sätt, och för det tredje ska de rikta sig mot regelförbättring eller regelkostnadsminskning. Sammantaget innebär detta ett smalt sökområde.

De initiativ inom detta område som identifierats är ofta pilotbaserade och i ett tidigt skede. Det finns en stor variation i hur länder och myndigheter närmar sig AI, och få länder har hittills etablerat breda strukturer eller lösningar inom just detta tillämpningsområde. Sammantaget speglar dock den höga utvecklingsaktiviteten både ett växande behov och en stark nyfikenhet på hur AI kan användas för att förenkla för företag.

2 AI och förenklingsarbete – exempel från utvalda länder

I detta avsnitt redovisas exempel på hur olika länder arbetar med att använda AI för att förenkla för företag, med särskilt fokus på initiativ som rör bättre regler och minskade regelkostnader.

Analysen har huvudsakligen koncentrerats till sex länder som bedömts vara särskilt relevanta utifrån likheter i förvaltningsstruktur, digital mognad och institutionell kontext i relation till Sverige. Dessa är: Norge, Danmark, Finland, Estland, Nederländerna och Kanada. Gemensamt för dessa är att de har etablerade system för offentlig förvaltning, ofta med liknande krav på transparens, rättssäkerhet och effektivitet, vilket gör dem särskilt intressanta att studera närmare. Vi har även undersökt hur AI används inom EU:s regelgivningsprocesser.

Utöver EU och ovan nämnda fokusländer presenteras även en mindre mängd initiativ från andra länder, som bedömts som intressanta utifrån metod eller tillämpning. Dessa redovisas separat under underrubriken *Övriga exempel*.

2.1 Norge digitaliserar rättskedjan för att möjliggöra AI-tillämpning

Norge har en nationell strategi för digitalisering av den offentliga sektorn, där AI är en integrerad del.¹ Målet är att Norge ska vara ett av världens mest digitaliserade länder till 2030, med fokus på att leverera mer riktade och användaranpassade tjänster, öka samhällsnyttan, effektivisera arbetsprocesser och minska risker.

Det finns en ambition att använda

AI för att ge medborgare och företag en enklare vardag genom gemensamma digitala lösningar.

Ansvariga för dessa frågor är bland annat Digitaliseringsdirektoratet (Digdir), som har en central roll i samordningen och utvecklingen av digitala offentliga tjänster, samt regeringen som formulerar den övergripande strategin.

Norge en lång tradition av att den offentliga sektorn agerar innovatör för att förbättra service och minska byråkrati. En central aktör i arbetet är Brønnøysundregistrene, en myndighet som ansvarar för flera företagsregister och arbetar för att minska uppgiftslämnarbördan för näringslivet.

Brønnøysundregistrene befinner sig i början av att utforska AI:s potential och har tagit fram en policy för användning av AI inom sin verksamhet.² -

Antal invånare:	5,6 miljoner
Ansvarig myndighet för förenkling:	Nærings- og fiskeridept. / Digdir
Digital mognad:	Hög
AI-strategi (år):	2020
Exempel på AI-tillämpning för förenkling:	Effektiviserad lagstiftning, dataanalys i skatte- och kompensationsprocesser

1 <https://www.regjeringen.no/no/tema/statlig-forvaltning/it-politikk/ny-nasjonal-digitaliseringsstrategi/id2982892/>

2 <https://www.brreg.no/om-oss/kunstig-intelligens-i-bronnoysundregistrene/>

Projekt för att förenkla dokumentproduktion och parlamentariska processer

I den parlamentariska förvaltningen pågår AI-baserad utveckling. Projektet *Storsak*, som drivs av Stortingets avdelning för IT-strategi och innovation, syftar till att skapa en sammanhängande digital värdekedja för hantering av dokumentproduktion och parlamentariska processer. Det innebär att all information ska kunna flöda sömlöst mellan olika steg – från skapande och bearbetning, via kategorisering och kvalitetskontroll, till publicering och långtidsarkivering – helt digitalt och automatiserat. Genom att integrera maskininlärning och AI i systemet kan metadata och tematisk kategorisering automatiseras, vilket stärker sökbarhet och gör det enklare för användare att hitta relevant information. *Storsak* beskrivs närmre i avsnitt 3.

Även inom andra områden har flera konkreta tillämpningar av AI kommit till nytta i Norges offentliga sektor. Ett exempel är Skatteetaten (motsvarande Skatteverket), där AI används för att identifiera mönster och avvikelser i stora datamängder, vilket bidrar till både effektivitet och träffsäkerhet i kontrollverksamheten. Under pandemin användes AI även för att snabbt sortera och bedöma stödansökningar inom tillfälliga kompensationsystem.

2.2 Danmark kombinerar digitalisering med datadriven regelförenkling

Danmark har en lång tradition av digital förvaltning och har institutionaliserat ett så kallat *digital-ready*-krav för ny lagstiftning. Det innebär att nya regler ska vara utformade för att från början kunna stödjas av digitala lösningar. Målet är att minska byråkratiska hinder och effektivisera den offentliga sektorns arbete.

Antal invånare:	5,9 miljoner
Ansvarig myndighet för förenkling:	Erhvervsstyrelsen/ Digitaliseringsstyrelsen
Digital mognad:	Mycket hög
AI-strategi (år):	2023
Exempel på AI-tillämpning för förenkling:	AI-screeningverktyg, regelkostnader (“one-in-one-out”)

Landets nationella AI-strategi sätter tydliga ambitioner för hur offentlig sektor ska använda AI för att erbjuda tjänster i världsklass. Fokus ligger särskilt på att förkorta handläggningstider och förbättra service till medborgare och företag. Digitaliseringsstyrelsen har en samordnande roll för digitalisering i offentlig sektor, medan Finansministeriet ansvarar för övergripande styrning och effektivisering. Ett konkret exempel på AI-tillämpning är Økonomistyrelsens arbete med att använda AI för automatisk arkivering av dokument.

När det gäller att förenkla för företag är arbetet nära integrerat med bredare digitaliserings- och näringslivsstrategier. Erhvervsstyrelsen är en nyckelaktör och driver arbetet genom en specialiserad enhet för bättre lagstiftning. Enheten fungerar även som en *one-stop-shop* för företag som upplever hinder kopplade till regler eller administration.

Sedan 2012 har *Regelforum*, fungerat som ett rådgivande organ till regeringen. Forumet har som uppgift att identifiera och föreslå åtgärder som minskar administrativa bördor i både nationell och EU-relaterad företagsreglering. Det inkluderar även att genomföra egna analyser för att hitta förenklingspotential kopplad till digitalisering.

Erhvervsstyrelsens AI-arbete med fokus på regelbörd

Erhvervsstyrelsen driver flera initiativ där AI testas för att effektivisera regelgivningsarbete och minska den administrativa bördan för företag. Myndigheten har byggt upp ett AI-team med teknisk kompetens för att utveckla och implementera lösningar med direkt koppling till regelhantering.

Ett av de pågående projekten är utvecklingen av ett AI-baserat screeningverktyg, vars syfte är att identifiera potentiella administrativa bördor i lagstiftning. Genom att använda maskininlärning och automatiserad textanalys ska verktyget kunna minska behovet av manuell genomgång av omfattande dokument. Projektet befinner sig i ett tidigt skede, där fokus ligger på att ta fram en pilot och göra initiala tester för att bedöma nyttan och potentialen med lösningen (*proof of concept*).

I den första fasen prövas verktyget bland annat för att avgöra om inkommande ärenden till myndigheten berör företag eller inte – en funktion som kan bidra till snabbare sortering och effektivare ärendehantering. På längre sikt är ambitionen att utvidga användningsområdet till mer komplexa uppgifter, exempelvis att automatisera delar av arbetet med konsekvensbedömningar av ny lagstiftning.

Utvecklingsarbetet sker med ett tydligt fokus på praktisk nytta. I en intervju med projektledaren för arbetet på Erhvervsstyrelsen betonas vikten av att arbeta småskaligt, testa lösningar i avgränsade delar av verksamheten och säkerställa mätbara effekter innan projektet eventuellt skalas upp. Samtidigt identifieras flera utmaningar, däribland bristande datatillgång, komplexa korsreferenser mellan lagtexter samt juridiska begränsningar för hur AI kan användas i regleringssammanhang.

En framgångsfaktor som betonas är Erhvervsstyrelsen tillgång till ett internt team med teknisk AI-kompetens och ett ledarskap som stödjer nya initiativ. Det anses viktigt att offentliga myndigheter själva bygger upp denna typ av intern kapacitet, då brist på teknisk kompetens inom den offentliga sektorn ofta är ett huvudproblem. Projektledaren menar att även om chefer och beslutsfattare ofta diskuterar AI-utmaningar på en hög nivå, finns det en brist på konkret insikt om hur tekniska problem löses i praktiken.

Därtill understryks det ett behov av internationellt erfarenhetsutbyte och särskilt en önskan om att tekniska experter från olika länder framöver kan kommunicera direkt med varandra, i syfte att snabbare lösa gemensamma hinder på området.

2.3 Finland fokuserar på ansvarsfull AI och helhetsgrepp på regelutveckling

Finland har en tydlig inriktning på att integrera digitalisering och AI i statsförvaltningen, med syftet att både effektivisera offentlig service och stärka näringslivets förutsättningar. Landet har genom flera nationella program – bland annat rapporten *Work in the Age of Artificial Intelligence* (2018) och satsningen *Artificial Intelligence 4.0*

Antal invånare:	5,6 miljoner
Ansvarig myndighet för förenkling:	Statsrådets kansli / Finansministeriet
Digital mognad:	Hög
AI-strategi (år):	2021
Exempel på AI-tillämpning för förenkling:	AI för sammanfattning av yttranden

(2020) – formaliserat sitt långsiktiga åtagande för AI-utveckling.^{3 4} Finansministeriet har en ledande roll i att ta fram övergripande riktlinjer för hur digitalisering och AI ska tillämpas i förvaltningen, medan det praktiska förenklingsarbetet drivs främst av Arbets- och näringsministeriet.

Förenklingspolitiken är välintegrerad i lagstiftningsprocessen och bygger på att systematiskt genomföra konsekvensbedömningar av hur nya regler påverkar företag. Arbets- och näringsministeriet ansvarar för att utveckla metoder för konsekvensutredning med fokus på företag. En bärande princip är "one-in, one-out", där varje ny regel som medför ökad administrativ börda måste vägas upp av motsvarande avlastning. Regeringen har dessutom åtagit sig att avskaffa minst 300 regler som anses försvåra för företag.

Justitieministeriet ansvarar för att utveckla arbetet med rättslig kvalitet i lagstiftning, och *The Finnish Council of Regulatory Impact Analysis* (FCRIA) har i uppdrag att granska lagförslagets konsekvensbedömningar. Parallellt pågår initiativ där AI testas som verktyg för att förenkla regler och effektivisera lagstiftningsprocesser. Arbets- och näringsministeriet är involverat i flera sådana projekt, med ambitionen att använda tekniken för att minska komplexitet och öka tillgänglighet i regelverken.

AI som stöd i lagberedningen: systematiska experiment och långsiktiga mål

I Finland har det under flera år bedrivits arbete för att integrera digitalisering och AI i lagstiftningsprocessen. Redan 2020 genomförde Miljöministeriet och Skatteförvaltningen ett pilotprojekt för att skapa en digital version av lagboken för användning i lagberedningsarbetet. Sedan dess har utvecklingen intensifierats, särskilt inom Justitieministeriet och Kommunikationsministeriet, som under 2023 finansierade ett regelbaserat verktyg – kallat *Introduktionsmotorn* – för att automatiskt generera lagtexter med stöd av AI, det vill säga standardiserade inledningar till nya lagtexter. Verktöget fick fortsatt finansiering 2025 för att tas vidare till produktionsfas.

Under våren 2024 genomfördes ytterligare två pilotprojekt. I ett projekt under ledning av Statsrådets kansli testades stora språkmodeller för att automatiskt sammanfatta remissyttranden, med särskilt fokus på finskspråkiga modeller med öppen källkod. Det andra experimentet, lett av Kommunikationsministeriet, prövade att använda språkmodeller som stöd för kartläggningar i lagberedning. Projektet utvecklade en AI-lösning baserad på så kallad RAG-teknik⁵, där utredare kan ställa frågor om rättsakter och få källförankrade svar direkt kopplade till gällande författningar.

Erfarenheterna från dessa försök visar att AI har potential att effektivisera analysen av remissrundor, men också att tekniken kräver högkvalitativa data och fortsatt utveckling av inhemska språkmodeller. I projekten konstaterades att kommersiella språkmodeller kan behöva användas tills de finskspråkiga modellerna blir tillräckligt effektiva, med möjligheter att enkelt byta till inhemska modeller i framtiden.

Det fortsatta utvecklingsarbetet fokuserar nu på att skapa konkreta tillämpningar. Ett första verktyg, *Kompilatorn för yttranden (Lausuntoyhteenveto)*, har börjat utvecklas för att automatisera och underlätta analysen av inkomna remissvar. Verktöget ska göra det möjligt att gruppera yttranden per ämne, generera sammanfattningar och föreslå svar – med full spårbarhet till originalmaterialet. Det långsiktiga målet är att bygga en integrerad digital plattform för lagberedning, där olika applikationer, funktioner och AI-agenter ska samlas för att stödja tjänstemän inom både statsrådet och riksdagen genom hela lagberedningsprocessen, inklusive projektledning, textproduktion, analys och kommunikation. Syftet är att gradvis bygga upp funktionaliteten för att säkerställa kvalitet och

---

³ https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160980/TEMjul_21_2018_Work_in_the_age.pdf

⁴ <https://tem.fi/en/artificial-intelligence-4.0-programme>

⁵ RAG (Retrieval-Augmented Generation) är en AI-teknik som kombinerar språkmodeller med informationssökning. I stället för att bara förlita sig på vad modellen lärt sig, hämtar RAG först relevant information från en databas eller dokument och använder den för att ge mer faktabaserade och korrekta svar.

effektivitet. Långsiktiga mål inkluderar möjligheten att identifiera konflikter i lagstiftning och genomföra konsekvensutvärderingar i verktyget.

En aktuell utmaning som lyfts i en intervju med en senior specialist i projektet handlar om oron för att bli beroende av specifika teknologier och leverantörer, särskilt från USA. Det finns en ambition inom projektet att använda europeiska alternativ med öppen källkod, men det påpekas att det är en utmaning att hitta sådana AI-verktyg och att bygga system utan att förlita sig på amerikansk teknologi som Microsoft Azure. Denna problematik, kopplad till inlåsnings effekter (vendor lock-in) – det vill säga ett beroende av specifika leverantörers teknik – har blivit alltmer aktuell till följd av det förändrade världsläget och en ökad politisk medvetenhet kring digital suveränitet.

2.4 Estland satsar på innovativ digital förenkling

Estland betraktas som ett av världens mest avancerade länder inom e-förvaltning, med en tydlig strategi för att integrera digitalisering och AI i hela den offentliga sektorn. I landets digitala agenda 2030 betonas utvecklingen av smarta offentliga tjänster, cybersäkerhet och förbättrad nationell uppkoppling.⁶ Strategin bygger på att gemensamma digitala

Antal invånare:	1,4 miljoner
Ansvarig myndighet för förenkling:	Justitieministeriet / RIA (Riigi Infosüsteemi Amet)
Digital mognad:	Mycket hög
AI-strategi (år):	2019
Exempel på AI-tillämpning för förenkling:	Smart sökning i parlamentet, Smart sökning i domstolsärenden

lösningar ska bidra till en enklare vardag för både privatpersoner och företag, samtidigt som den offentliga sektorns effektivitet stärks. Myndigheten för informationssystem (RIA) ansvarar för att utveckla och samordna IT-systemen i offentlig sektor.

Estlands statsförvaltning har varit tidigt ute med att testa AI-lösningar i praktiken, bland annat inom utbildningsväsendet där landet är ett av de första i världen att systematiskt införa AI-verktyg som ChatGPT i skolundervisningen. Detta sker inom ramen för det nationella initiativet *AI Leap 2025*, som syftar till att rusta kommande generationer för en AI-drivnen framtid. Programmet bedrivs i samverkan med internationella aktörer som OpenAI och Anthropic, och Estlands president har en aktiv roll i att främja dessa samarbeten.

Förenklingspolitiken är nära integrerad med digitaliseringsarbetet och präglas av ett långsiktigt fokus på att minska regelbörda och byråkratiska processer. Ett nyckelbegrepp är den så kallade principen om en uppgift en gång⁷, som innebär att medborgare och företag endast ska behöva lämna viss information en gång till det offentliga, därefter ska uppgifterna kunna återanvändas av andra myndigheter.

En del av förenklingsarbetet är *e-Residency*-programmet, lanserat 2014, som möjliggör för utländska medborgare att registrera och driva företag digitalt från andra delar av världen. Programmet har bidragit till att underlätta gränsöverskridande digitalt företagande.

⁶ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sv/policies/digital-connectivity-estonia>

⁷ [The Once Only Principle System: A breakthrough for the EU's Digital Single Market - European Commission](#)

AI-drivna lösningar för effektivisering av lagstiftningsarbete

Estlands parlament har påbörjat implementeringen av en AI-baserad söklösning, kallad Nortal Tark, för att effektivisera sitt lagstiftningsarbete.⁸ Målet är att korta tiden och förbättra kvaliteten på juridisk rådgivning och beslutsfattande genom att använda AI och naturlig språkbehandling (NLP)⁹ för att hantera den stora mängden dokument som skapas i lagstiftningsarbetet. Lösningen fungerar som en chattbot som översätter frågor, hittar svar i lagstiftningsdokument (inklusive EU-dokument), tidigare förfrågningar och offentliga handlingar, och presenterar svaren med referenser till originaldokumenten. Detta minskar den manuella arbetstiden för parlamentets jurister och säkerställer att svaren är korrekta. Projektet är ett första steg för att utforska hur generativ AI kan användas i parlamentet, med planer på att göra applikationen tillgänglig för fler användare och inkludera fler interna datamängder. Lösningen utvecklas av mjukvaruutvecklaren Nortal på uppdrag av Estlands parlament, Riigikogu.

I en intervju med en produktchef för statliga tjänster vid Estlands justitie- och digitaliseringsministerium framkom hur AI i stor utsträckning används inom andra delar av den estniska offentliga sektorn, ofta genom generella verktyg som finns tillgängliga på marknaden och kan anpassas för olika ändamål. Ett exempel på detta är ett projekt inom dataskyddsmyndigheten, där Googles NotebookLM används som ett stödverktyg för att orientera sig i och söka inom en samling domstolsbeslut. Verktuget, som bygger på en version av Googles språkmodell (Gemini 1.5 Pro), möjliggör uppladdning av dokument och erbjuder en form av "smart sökning" där användaren kan ställa frågor inom ett specifikt rättsområde och få relevanta utdrag med hänvisningar till källmaterialet. Det upplevs som flexibelt, lätt att använda och har visat god precision med få hallucinationer¹⁰. Användningen har hittills varit intern, men det finns möjlighet att skapa delade arbetsytor via länk, vilket gör att andra användare kan få tillgång till samma material och sökfunktioner. Av dataskyddskäl används enbart offentliga data. Trots detta är det viktigt att formulera frågor med eftertanke för att undvika att mata in känslig information om fall som inte bör delas med externa system.

2.5 Nederländerna fokuserar på strukturerad förenklingspolitik genom AI

Nederländerna strävar efter att använda AI som ett verktyg för att stärka både ekonomisk tillväxt och välfärd, med ett särskilt fokus på en individcentrerad, pålitlig och etiskt förankrad teknikutveckling. Den nationella AI-strategin, *Strategic Action Plan for Artificial Intelligence*, betonar teknikens betydelse för ökad effektivitet inom alla sektorer. Arbetet leds av *Nederlandse AI Coalitie* (NL AIC), ett brett

Antal invånare:	17,8 miljoner
Ansvarig myndighet för förenkling:	Ekonomiministeriet / EZ (Ministerie van Economische Zaken)
Digital mognad:	Hög
AI-strategi (år):	2019
Exempel på AI-tillämpning för förenkling:	RAG-system (Wetwijzer), LLM-analys av "gold-plating"

⁸ <https://nortal.com/insights/how-ai-accelerates-the-legislative-power-of-the-parliament-of-estonia>

⁹ Natural Language Processing (NLP) är ett område inom AI som fokuserar på att möjliggöra för datorer att förstå, tolka och generera mänskligt språk. NLP används för att bearbeta text och tal, vilket gör det möjligt för AI att utföra uppgifter som översättning, textanalys och chatbots.

¹⁰ Inom AI syftar hallucinationer på när en språkmodell hittar på information som låter trovärdig men inte stämmer med fakta.

partnerskap mellan offentliga och privata aktörer som driver på utvecklingen och samordnar initiativ. Satsningarna fokuserar särskilt på att skapa ett livskraftigt forsknings- och innovationssystem, bygga humankapital samt stärka internationellt samarbete. Hälsa och energiomställning är prioriterade tillämpningsområden. Regeringen arbetar aktivt med att säkerställa transparens i användningen av AI, bland annat genom att etablera ett nationellt algoritmregister för offentlig sektor.

Nederländerna bedriver en aktiv förenklingspolitik och digitalisering betraktas som en nyckel för att minska regelbördan för företag. Regelgranskning sker löpande, med fokus på att identifiera områden där digital teknik kan möjliggöra enklare processer. En central aktör är det oberoende rådgivande organet *Adviescollege Toetsing Regeldruk* (ATR), som ger rekommendationer till regering och parlament om hur den administrativa bördan från ny lagstiftning kan minimeras. ATR granskar lagförslag redan i ett tidigt skede i lagstiftningsprocessen, med syfte att främja enkelhet, tydlighet och effektivitet.

I samband med implementeringen av EU:s AI-förordning (*AI Act*) arbetar Nederländerna även aktivt med att säkerställa att de AI-system som används i offentlig sektor är robusta, rättvisa och tillförlitliga, i linje med europeiska principer för ansvarsfull AI.

AI-baserade initiativ för bättre regelkommunikation

Ett konkret exempel på hur digitalisering och förenklingsarbete kombineras i Nederländerna är innovationsprojektet *Wetwijzer Bedrijven*. Projektet drivs av Logius – landets digitala förvaltningstjänst – i samarbete med Ekonomiministeriet, Nederländska Företagsbyrån och Handelskammaren. Syftet är att förenkla företagens tillgång till komplex regleringsinformation genom ett interaktivt, frågebaserat system som bygger på RAG-teknik. Denna teknik kombinerar sökning i myndighetskällor med generativ AI för att generera korrekta och relevanta svar. All programvara är öppen källkod. Inledningsvis har projektet fokuserat på EU:s direktiv om hållbarhetsrapportering (CSRD) och lokala regler för hotell- och restaurangbranschen i Rotterdam. Lösningen testas kontinuerligt med användare och juridiska experter, med målet att skapa en återanvändbar AI-komponent för andra regelgivare.

Även inom regelanalys har myndigheter i Nederländerna utforskat AI-stödda metoder. På uppdrag av Ekonomiministeriet genomförde Deloitte en studie om implementeringen av EU-direktiv i nederländsk lag (2019–2023), med fokus på överimplementering. Studien använde stora språkmodeller (LLM)¹¹ för att analysera hundratals lagtexter och identifiera fall där nederländska regler gått längre än EU:s minimikrav (s.k. överimplementering eller *gold plating*). Resultaten granskades manuellt och visade att sådana strängare tolkningar ofta saknade tydlig motivering. Studien illustrerar potentialen i AI för juridisk analys – men också vikten av mänsklig expertis för att säkerställa tillförlitlighet och undvika felaktiga slutsatser. Detta då studien visade att AI-modellerna var effektiva för att snabbt analysera stora textvolymmer och peka ut potentiella problemområden, men att det fanns tydliga utmaningar kring att säkerställa fullständig noggrannhet i AI-genererade svar. Modellen kunde ibland ge felaktiga träffar, så kallade "falska positiva", vilket innebär att vissa identifierade fall inte faktiskt var striktare implementeringar. Detta understryker behovet av ständig utvärdering och mänsklig expertis för att validera resultat framtagna med hjälp av AI, särskilt inom juridiska områden. Modellen hade även begränsningar som att den inte var uppdaterad med den allra senaste informationen.

---

¹¹ Stora språkmodeller, eller Large Language Models (LLM), är AI-modeller som tränats på stora mängder text för att kunna förstå och generera mänskligt språk. LLM:er används till exempel för att svara på frågor, skriva texter eller sammanfatta dokument.

2.6 Kanada utvecklar transparent AI-användning och datadriven regelmodernisering

Kanada har under flera år arbetat aktivt för att modernisera sin offentliga förvaltning genom digitalisering, med målet att skapa en mer responsiv och resiliert statsförvaltning. Redan 2017 blev Kanada det första landet i världen att lansera en nationell AI-strategi. Som en del i detta har landet infört *Directive on Automated Decision-Making*¹² som reglerar användningen av AI i myndighetsbeslut. Direktivet

syftar till att säkerställa transparens, rättssäkerhet och ansvarstagande. Alla federala myndigheter måste genomföra riskbedömningar, dokumentera AI-användningen och publicera information via verktyget *Algorithmic Impact Assessment* (AIA), vilket ökar insynen och stärker förtroendet för myndigheternas automatiserade beslut.¹³

På regleringsområdet har Kanada sedan 2015 haft *Red Tape Reduction Act*, en lagstiftning som syftar till att minska den administrativa bördan för företag.¹⁴ Lagen innebär att varje ny eller ändrad regel som ökar bördan måste kompenseras genom att motsvarande belastning tas bort från befintlig reglering. Myndigheterna är även skyldiga att ta bort en regel för varje ny regel som införs (så kallad *one-for-one*-regel). Den samlade regleringsbelastningen kvantifieras årligen genom rapporteringen av *Administrative Burden Baseline* (ABB). Under 2018 startade den federala regeringen även ett innovationsprogram inom offentlig upphandling för att hitta lösningar som kan stödja moderniseringen av regler och lagstiftning.

AI och digitala verktyg för förenklad och datadriven regleringsprocess

Ett initiativ i förenklingsarbetet är utvecklingen av *Regulatory Evaluation Platform*. Projektet drivs av Canada School of Public Service, en statlig utbildningsinstitution med uppdrag att stärka kompetensen hos offentliga tjänstemän och främja innovation, bland annat genom användning av AI.¹⁵ Plattformen syftar långsiktigt till att automatisera delar av den regelanalys som idag görs manuellt, samt att möjliggöra mer frekventa analyser av regelkostnader.

Utvecklingen av en demoversion har bland annat inneburit att lagtexter märkts upp med metadata enligt en gemensam semantisk modell. Denna kodar information såsom syfte, tillämpningsområde, krav och undantag för att göra regelverken maskinläsbara. I en intervju med Canada School of Public Service har man lyft fram vikten av denna detaljerade metadatamärkning, och understryker att taggningen bör ske på minsta möjliga ordnivå snarare än enbart för hela sektioner eller regler, för att maximera den maskinella läsbarheten. AI används i nuläget i relativt begränsad omfattning,

Antal invånare:	40,6 miljoner
Ansvarig myndighet för förenkling:	Treasury Board Secretariat
Digital mognad:	Hög
AI-strategi (år):	2017
Exempel på AI-tillämpning för förenkling:	AIA-verktyg (riskbedömning), semantisk metadata-modell

12 <https://www.tbs-sct.canada.ca/pol/doc-eng.aspx?id=32592>

13 <https://www.canada.ca/en/government/system/digital-government/digital-government-innovations/responsible-use-ai/algorithmic-impact-assessment.html>

14 <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/r-4.5/page-1.html>

15 <https://oecd-opsi.org/innovations/regulatory-evaluation-platform/>

exempelvis för textanalys och förbättrad sökning. Ambitionen är dock att successivt bygga upp en struktur som möjliggör mer avancerad AI-tillämpning.

Genom att strukturera regeldata efter exempelvis krav och bransch har man i ett första steg kunnat kvantifiera regeltrycket inom olika områden. På längre sikt är målet att plattformen ska kunna simulera effekter av regeländringar, som till exempel beräkningar av administrativa kostnader i olika scenarier. Detta ska bidra till en mer transparent, datadriven och användarorienterad regleringsprocess samt fungera som ett beslutsstöd för både policyutvecklare och regelgivare som vill förstå reglernas effekter och identifiera möjligheter till förenklingsåtgärder.

2.7 EU-kommissionen kombinerar intern AI-utveckling med förenklingspolitik

En central aktör i detta arbete är EU-kommissionens vetenskapliga och tekniska expertorgan, Joint Research Centre (JRC). JRC bidrar både med rådgivning kring praktiska användningsområden för generativ AI och med utveckling av konkreta verktyg. Parallellt med det interna utvecklingsarbetet tar kommissionen fram policyramverk och riktlinjer för användning av AI och data inom EU:s medlemsländer – ett arbete som bland annat har lett fram till antagandet av AI Act. Kommissionen främjar även forskning och innovation inom AI och datavetenskap genom kunskapsunderlag, såsom rapporten *Generative AI Outlook*.

Förenklingsarbetet inom EU samlas under initiativet *Bättre lagstiftning*, vars syfte är att säkerställa att EU:s lagar och politiska åtgärder är välgrundade, ändamålsenliga och proportionerliga, samt att de inte medför onödig administrativ börda för företag och medborgare.

Kärnan i förenklingsarbetet är REFIT (Regulatory Fitness and Performance Programme), som löpande identifierar möjligheter att förenkla och modernisera befintlig lagstiftning. REFIT kompletteras av principen *One In, One Out* (OIOO), som innebär att nya lagförslag som medför ökade administrativa kostnader ska balanseras med motsvarande kostnadsminskningar inom andra områden. En oberoende nämnd för lagstiftningskontroll (Regulatory Scrutiny Board) granskar konsekvensutredningar för att säkerställa kvalitet och proportionalitet i lagstiftningsförslag.

Verktyg som stödjer processen för policyutveckling

Inom EU-kommissionen används generativ AI för att förbättra effektivitet och ändamålsenlighet i arbetsflöden och intern administration. Ett exempel är GPT@EC, ett verktyg som assisterar kommissionens personal med att bland annat utarbeta texter, sammanfatta dokument och skriva programkod.¹⁶ GPT@EC ger användare tillgång till flera stora språkmodeller (LLM) samtidigt som all intern information förblir inom organisationen. Det gör verktyget lämpligt för en rad uppgifter med olika känslighetsnivåer. Ett annat exempel är SeTA, som har visat sig värdefullt för att analysera stora textmängder och stödja datadrivna beslut i policyprocesser.¹⁷ Verktöget har testats på hundratals dokument från bland annat EUR-Lex och har använts i samband med konsekvensutredningar och analyser av stora datamängder. SeTA tillämpar avancerad teknik för semantisk textanalys, naturlig språkbehandling och maskininlärning. Det gör det möjligt för policyanalytiker att identifiera begrepp i dokument, förstå relationer mellan dem och följa deras utveckling över tid. Användningen av verktyget har visat att det stärker policyutvecklarens förståelse för komplexa ämnen och underlättar

---

¹⁶ EU-kommissionen (2024). Commission launches a new general-purpose AI tool - GPT@EC. 22 oktober.

Commission launches a new general-purpose AI tool - GPT@EC - European Commission

¹⁷ J. Hradec, N. Ostlaender, C. Macmillan, S. Acs, G. Listorti, R. Tomas, X. Arnes Novau, Semantic Text Analysis Tool: SeTA, EUR 29708 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2019, ISBN 978-92-76-01518-5, doi:10.2760/577814, JRC116152

identifiering av trender och förändringar. Det möjliggör även semantisk analys av relaterade dokument utan behov av manuell märkning. På sikt ska SeTA även kunna kategorisera innehåll tematiskt och möjliggöra mer avancerad sökning efter policyrelaterade aspekter – funktioner som ännu inte är fullt utvecklade.

Verktyg som förbättrar hantering och analys av synpunkter från offentliga konsultationer

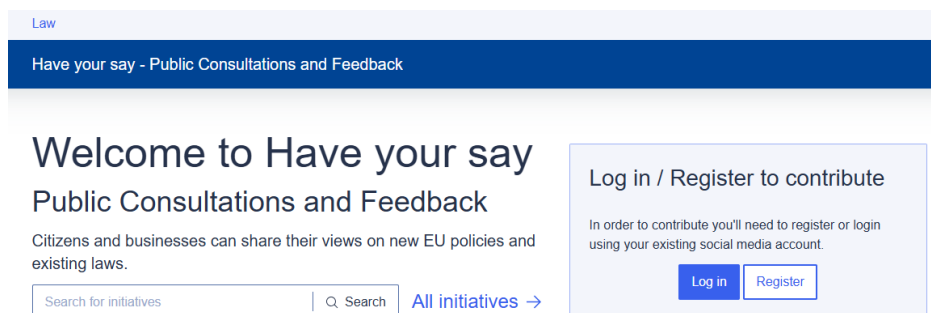
DORIS (Data Oriented Services) är ett AI-baserat verktyg för att bearbeta stora mängder ostrukturerade data från offentliga konsultationer. Verktöget används för analys och visualisering av enkätsvar och andra synpunkter från allmänheten, och säkerställer att dessa hanteras på ett ändamålsenligt sätt i beslutsprocessen. Det kan bearbeta såväl öppna som stängda frågor inom över trettio policyområden, och genomföra bland annat sentimentanalys, nyckelordsutvinning, textsammanfattningar och namngivning av enheter (Named-entity recognition, NER) 14.

DORIS har hittills använts för att analysera data från exempelvis *EUSurvey* och *Better Regulation Portal*. Systemet har dock nått sina gränser i fråga om skalbarhet, operabilitet och underhåll, vilket har lett till att EU-kommissionen nu arbetar med att designa om och vidareutveckla systemet.¹⁸

Have Your Say är en digital portal där medborgare och företag kan lämna synpunkter på EU:s politik och lagstiftning. Kommissionen analyserar dessa synpunkter som en del av underlaget i policyutvecklingen. För att effektivisera detta arbete utvecklas ett AI-system som ska förbättra hanteringen av inkomna yttranden genom automatiserad analys.¹⁹

Ytterligare ett exempel på hur EU-kommissionen utforskar möjligheterna med generativ AI i ärendehantering är *CHAI*.²⁰ Verktöget stödjer handläggare i klagomålsärenden genom semantisk sökfunktion, återanvändning av tidigare svar, och AI-assistans för juridiska analyser. Genom att automatiskt identifiera relevant information, generera utkast till svar och sammanställa juridiskt relevanta resonemang baserat på tidigare dokumentation kan CHAI effektivisera handläggningen och säkerställa en konsekvent hantering av ärenden.

Figur 1. Bild på *Have Your Say*. EU-kommissionens digitala portal för offentlig konsultation och feedback på EU policy och befintlig lagstiftning.

18 Secretariat-General (SG) (2020). Data Oriented Service (DORIS). Last updated:06-03-25. Data Oriented Services (DORIS) | Interoperable Europe Portal

19 EU-kommissionen (2024) Communication to the Commission - Artificial Intelligence in the European Commission. 601a9e64-cdb9-4545-becb-1079ba8c457c_en

20 Search and drafting tool to support the complaints handling with AI (CHAI). 3/04/25. <https://ec.europa.eu/dpo-register/detail/DPR-EC-23250.3>

Verktyg som förbättrar kommunikation och samordning mellan olika rättssystem

AI används också för att förbättra tillgången till och utbytet av information om lagstiftning på regional, nationell och EU-nivå. Eftersom rättssystemen skiljer sig åt vad gäller hur lagstiftning organiseras och klassificeras, finns initiativ för att standardisera den rättsliga kommunikationen. Ett sådant initiativ är European Legislation Identifier (ELI).

ELI bygger på ett gemensamt standardiserat språk som möjliggör utbyte av rättsinformation i maskinläsbara format för bättre återanvändning. Varje webbplats med rättsinformation tilldelas en unik identifierare, en *URI* (Uniform Resource Identifier). Systemet använder också en uppsättning strukturerade metadata för att beskriva både europeisk och nationell rättsinformation. På motsvarande sätt finns det även en gemensam europeisk standard för rättspraxis, European Case Law Identifier (ECLI).

Genom dessa identifierare, metadata och standardiserade format främjas samverkan mellan olika rättssystem. Detta leder till förbättrad kvalitet och tillförlitlighet i rättsinformationen. Samtidigt bidrar ELI och ECLI²¹ till ökad transparens och gör det enklare att hitta och återanvända lagstiftning.²²

2.8 Exempel från andra länder

Utöver de länder som redovisats ovan mer ingående presenteras här ett antal enskilda initiativ från USA, Storbritannien, Australien, Portugal, Tyskland, Polen och Tjeckien. Dessa länder har inte inkluderats som egna fokusländer i analysen, främst på grund av att deras förvaltningsmodeller, institutionella strukturer eller politiska kontexter skiljer sig mer från den svenska. Däremot har vi hittat AI-initiativ från dessa länder som är relevanta och lärorika för svenska förhållanden, varför de redovisas här som kompletterande exempel.

2.8.1 USA:s integrerade arbete med AI och regleringsförenkling

I USA pågår ett löpande arbete för att öka användningen av AI för att effektivisera och förbättra service inom den offentliga sektorn, parallellt med digitaliseringen av myndighetstjänster. En presidentorder från 2023 har gett federala myndigheter i uppdrag att använda AI för att effektivisera verksamheten och förbättra medborgartjänster. Detta stöds av riktlinjer från Office of Management and Budget (OMB), som betonar innovation och allmänhetens förtroende.

I USA pågår även ett arbete för att minska den administrativa bördan för medborgare och företag. Detta samordnas av *Office of Information and Regulatory Affairs* (OIRA), som granskar federala regler för kostnadseffektivitet och för att säkerställa att de inte hämmar innovation. Digitalisering är en integrerad del i förenklingsarbetet, där Small Business Administration (SBA) bevakar småföretagens intressen i regleringsprocessen.

Ett verktyg som adresserar problemet med att lagstiftning är omfattande, komplex och svår att överblicka är Statutory Research Assistant (STARA). STARA är ett AI-baserat analysverktyg utvecklat av Stanford University för att automatisera juridiska lagundersökningar. Till skillnad från generella AI-modeller kombinerar STARA stora språkmodeller med en specialiserad arkitektur som är optimerat för att förstå juridiskt material på djupet. Syftet med initiativet är att öka träffsäkerheten, sänka kostnaderna och ge myndigheter bättre förutsättningar att förstå, ändra och förenkla juridiska regelverk. Systemet har testats i tre tillämpningar: identifiering av alla federala straffrättsliga

---

²¹ "ECLI - European Case-Law Identifier", EUR-Lex, 24 september 2025, <https://eur-lex.europa.eu/content/help/eurllex-content/ecli.html>

²² EUR-Lex About ELI <https://eur-lex.europa.eu/eli-register/about.html>

bestämmelser i USA, kartläggning av rapporteringskrav som regleras av kongressen, samt inventering av San Franciscos stads- och kommissionsstruktur. Framgången med verktyget visar att kombinationen av generativ språkförmåga och strukturell juridisk förståelse ger högre träffsäkerhet än mer generella AI-modeller.

Public Comment Analysis Pilot är ett pilotprojekt som utvecklats av Federal Chief Data Officers Council under Office of Management and Budget²³. Syftet är att använda AI för att analysera synpunkter som lämnas vid föreslagna regeländringar. Traditionellt kräver detta omfattande manuell granskning, särskilt vid stora ärenden med tusentals inkomna synpunkter. Verktyget använder naturlig språkbehandling för att gruppera och tematisera kommentarer, identifiera återkommande synpunkter och flagga potentiellt problematiska formuleringar. Det ger myndigheterna ett snabbare och mer systematiskt sätt att förstå allmänhetens reaktioner och förbättra transparensen i beslutsprocessen.

Comparative Print Suite är ett verktyg som används av USA:s representanthus för att jämföra olika versioner av lagförslag och gällande lagtext²⁴. Med hjälp av NLP-teknik analyserar systemet automatiskt förändringar mellan dokument, visualiserar tillägg, borttagningar och flyttad text, och hjälper lagstiftare och personal att snabbt se hur förslag utvecklats. Användaren, vilket ofta är en kongressledamot eller juridisk rådgivare, får ett tydligt och överskådligt underlag för att förstå förändringar utan att manuellt jämföra hundratals sidor. Verktyget har utvecklats för att öka effektiviteten och minska risken för fel i den lagstiftningsprocess som ofta präglas av snabba ändringar och komplexa dokument.

QuantGov är en öppen källkodsplattform som utvecklats av Mercatus Center vid George Mason University för att analysera stora volymer av lagtexter med hjälp av maskininlärning och naturlig språkbehandling²⁵. Syftet är att kvantifiera och identifiera mönster i regelverk. Inom denna plattform ryms RegData, ett specifikt projekt som också är öppen källkod. RegData använder QuantGovs kapacitet för att mäta och spåra antalet restriktioner i regleringar genom att räkna specifika ord som indikerar skyldigheter, som "ska" eller "måste". Detta ger ett objektiva mått på regelverkets omfattning och dess inverkan på olika branscher. Metodologin har tillämpats för att kartlägga lagar inte bara i USA, utan även i länder som Kanada, Australien och Indien. Tillsammans skapar QuantGov och RegData en uppsättning verktyg för att ge en djupare, datadriven förståelse för regelverkets komplexitet och dess utveckling över tid.

2.8.2 Storbritanniens strategi för säker AI och minskad byråkrati

Storbritanniens förvaltningspolitik fokuserar på att ansvarsfullt integrera AI i den offentliga sektorn för att förbättra service och effektivitet. Landets nationella AI-strategi betonar AI:s roll för ökad produktivitet och innovation²⁶. Strategin bygger på tre huvudmål: att investera i AI-ekosystemet för att säkra Storbritanniens position som en global AI-supermakt, att stödja övergången till en AI-integrerad ekonomi samt att utveckla en ansvarsfull AI-reglering som främjar innovation samtidigt som den skyddar allmänheten. Regeringen har fastställt tydliga principer för säker, etisk och effektiv AI-användning, inklusive transparens, rättvisa och tydligt ansvar.

Centrala aktörer i Storbritanniens AI-arbete är Department for Science, Innovation and Technology (DSIT) och Office for Artificial Intelligence. Praktiska AI-tillämpningar drivs bland annat av Department for Business and Trade samt genom initiativet Incubator for AI (i.AI), en del av Government Digital Service (GDS) där AI-verktyg utvecklas för statlig användning och forskning. Ett

---

23 https://resources.data.gov/resources/cdoc_comment_analysis/

24 <https://comp.xcentialcorp.com/login?returnUrl=%2Fnew-report>

25 <https://www.quantgov.org/about>

26 <https://www.gov.uk/government/publications/national-ai-strategy>

exempel är Lex, ett verktyg som med hjälp av AI sammanfattar och analyserar lagstiftning i syfte att förenkla juridisk informationssökning.²⁷

Parallellt med satsningar på AI arbetar den brittiska regeringen aktivt med att minska *red tape*, det vill säga överdrivna byråkratiska regler. Målet är att förenkla regelverk, effektivisera processer och minska den administrativa bördan för företag. Regulatory Innovation Office (RIO), som inrättats under DSIT, stödjer tillsynsmyndigheter i att uppdatera regler och påskynda godkännanden, vilket främjar innovation och tillväxt i ekonomin.

Ett initiativ på området är en AI-driven chatbot för att underlätta för användare att hitta relevant regulatorisk information, särskilt för dem som ska starta småföretag²⁸. Chatboten har testats i en experimentell version med koppling till innehåll på den statliga webbplatsen GOV.UK. Erfarenheten visar att teknikens nytta beror på att det finns aktuellt, korrekt och tydligt strukturerat innehåll i grunden. Chatboten är alltså inte en lösning i sig, utan ett gränssnitt som kräver välorganiserad information bakom. Fokus har därför också legat på att förbättra innehållsstrukturen och informationsarkitekturen som AI-verktyg kan bygga på, vilket delvis drivs inom ramen för det mer omfattande arbete som pågår inom Department for Business and Trade på området.

Vi har intervjuat ett internt team inom Regulation Directorate vid Department for Business and Trade, som arbetar med att använda AI för att analysera, strukturera och tillgängliggöra brittisk lagstiftning och regelverk. Arbetet bygger vidare på flera års digitaliseringsarbete som tidigare genomförts av National Archives. Arbetsgruppen på Regulation Directorate arbetar nu vidare med att utveckla denna digitalisering genom AI. En del av detta arbete handlar om att konvertera dokument, inklusive äldre PDF-filer, till maskinläsbart XML-format med hjälp av AI. Detta är avgörande för att kunna extrahera data effektivt och minska felaktiga tolkningar. I ett tidigt skede genomfördes en första grov mikrotagging av metadata i lagtext, vilket enligt teamet kostade omkring 100 000 pund. Detta innefattade den del av arbetet som behövde göras manuellt – en stor del av taggningen skedde med hjälp av AI.

Denna förbättrade strukturering, där äldre lagtexter rensats, märkts upp semantiskt och kompletterats med nya metadata, skapar nu förutsättningar för mer avancerade AI-analyser. Det handlar bland annat om att definiera vilka regler som faktiskt är i kraft, att skapa kopplingar mellan olika rättsakter, och att identifiera vilka lagar som ger myndigheter sina befogenheter. Inom ramen för detta arbete pågår flera projekt, till exempel att konvertera äldre dokument till maskinläsbara format, identifiera så kallade "zombie-regler" som formellt inte längre gäller, och skapa dataset över myndigheter och deras rättsliga grund.

Framöver planeras även arbete med att inkludera "case law" (rättspraxis) i systemet, vilket är ett betydligt större och mer komplext område att digitalisera. Denna utökning skulle kräva omfattande finansiering och ökad tillgång till extern specialistkompetens. Idag utförs merparten av arbetet av det interna kärnteamet, som dock kompletteras regelbundet av en extern entreprenör för att förstärka teamets resurser och kunskaper.

Hittills har teamet på Regulation Directorate använt språkmodellen Llama, vilken Meta tillgänglig gör för öppen användning. Denna modell föredras eftersom den är riskmedveten, kan köras offline och använder delvis öppen källkod. En utmaning som lyfts är dock möjligheten att kunna expandera till att inkludera fler modeller framöver som uppfyller dessa krav.

---

²⁷ <https://ai.gov.uk/blogs/improving-legislative-drafting-with-lex/>

²⁸ <https://www.gov.uk/government/news/governments-experimental-ai-chatbot-to-help-people-set-up-small-businesses-and-find-support>

2.8.3 Australiens AI-strategi för förbättrad service i offentlig sektor

Australien driver en samlad strategi för att förbättra service och effektivitet i offentlig sektor genom ökad användning av digital teknik och AI. Ett tydligt fokus i landets digitaliseringsstrategi (*Data and Digital Government Strategy*²⁹) är att minska administrativa bördor och förenkla kontakten mellan medborgare, företag och myndigheter. Genom att automatisera rutinärenden, samordna informationskrav och erbjuda mer individanpassade tjänster ska det bli enklare att ta del av offentliga tjänster och snabbare att få beslut.

I praktiken finns även AI-initiativ som syftar till att förenkla regelefterlevnad och minska administrativ börda för företag. Ett konkret exempel är Regulatory Pathfinder som är ett generativt AI-verktyg som automatiserar processen att spåra, tolka och följa föränderliga regulatoriska krav, vilket hjälper företag att identifiera relevanta regler och eventuella förändringar. Verktuget är utvecklat av PwC Australia och syftet är att minimera företagets administration, risk och kostnader för regelefterlevnad. Vidare är AI Adopt Centers Australiens nationella satsning för att stötta små och medelstora företag att införa AI på ett säkert och ansvarsfullt sätt. Centren erbjuder vägledning, utbildning och tillgång till AI-expertis för att öka produktiviteten och förenkla administrationen för företag.

2.8.4 Portugal har en ambitiös AI-satsning

Portugal har en ambitiös strategi för att integrera AI i offentlig sektor, med målet att förbättra effektivitet och tjänstekvalitet. Strategin, *AI Portugal 2030*, betonar AI:s bidrag till förbättrat beslutsfattande³⁰. Arbetet med att modernisera förvaltningen stöds av initiativ som LabX, inriktat på innovation, och AI4PA, som testar ny teknik och erbjuder digital utbildning. En National Digital Agency planeras för att övervaka den digitala omställningen.

Förenklingsarbetet är tätt kopplat till digitaliseringsstrategin *Portugal Digital Strategy*. Målet är att minska den administrativa bördan för företag och medborgare, bland annat genom förenkling av skatterapportering och digitalisering av offentliga tjänster. Initiativ som *Simplex-programmet* och portalen *Gov.pt* syftar till att samla allmänhetens relation med förvaltningen på en digital plattform.

Portugal genomför även projektet AI4IA (*Artificial Intelligence for Impact Assessment*), som använder AI för att automatisera identifieringen av administrativa bördor i lagstiftning och effektivisera konsekvensbedömningar. Detta projekt beskrivs mer i detalj senare i rapporten.

2.8.5 Tyskland stärker digital infrastruktur och effektiviserar regleringar med AI

Tyskland fokuserar på att stärka sin digitala suveränitet och utveckla en tillförlitlig AI genom en nationell AI-strategi som prioriterar forskning, innovation och användning av AI inom offentlig förvaltning³¹. Den federala regeringen driver initiativ för att integrera AI i statliga tjänster för att förbättra effektivitet och medborgarservice, med målet att bygga ut en robust datainfrastruktur och främja praktisk användning av AI.

Förenklingsarbetet syftar till att minska den administrativa bördan för medborgare och företag, bland annat genom digitalisering av förvaltningen och förbättrad reglering. En central aktör är National

29 <https://www.dataanddigital.gov.au/sites/default/files/2023-05/Data%20and%20Digital%20Government%20Strategy.pdf>

30 https://www.incode2030.gov.pt/wp-content/uploads/2023/07/Estrategia-de-Inteligencia-artificial.aspx_.pdf

31 https://ai-watch.ec.europa.eu/countries/germany/germany-ai-strategy-report_en

Regulatory Control Council (Nationaler Normenkontrollrat, NKR), som granskar lagförslag med fokus på att minska byråkrati.

Ett exempel på ett projekt inom området är *Feasibility Study for an AI-supported Application to Identify the Simplification Potential of Regulations* som genomförs på uppdrag av Tysklands finansministerium (Bundesministerium der Finanzen)³². Denna förstudie undersöker om en AI-baserad applikation kan identifiera potential för förenkling och undanröja byråkratiska hinder i regleringar riktade till näringslivet. En viktig del är att bedöma tillförlitligheten i de svar AI genererar i analys av lagstiftning samt dess förmåga att föreslå smarta juridiska förenklingar som inte skapar nya problem. Dessutom belyser studien de ekonomiska aspekterna, inklusive kostnader för tillgång till nödvändiga data. Projektet förväntas kunna dela med sig av resultat under hösten 2025.

2.8.6 Polens expertgrupp för e-lagstiftning framtidssäkrar policyutveckling

Sedan 2024 har den polska regeringen en expertgrupp för "e-Lagstiftning", där bland andra Institutionen för rättsinformatik vid Juridiska fakulteten vid Gdańsk universitet spelar en central roll. Expertgruppen fokuserar på att framtidssäkra policyer och hantera utmaningar som lagstiftare och beslutsfattare möter. Arbetet inkluderar rekommendationer för lagändringar, utvärdering av befintliga lösningar, nya IT-system och strategiska AI-tillämpningar. Målen är breda och sträcker sig från att öka transparensen i lagstiftningsprocessen genom standardisering och digitalisering av samråd, till att förbättra utformning och publicering av lagstiftning med standardiserade format och API:er³³. De arbetar även med att effektivisera lagstiftningstekniker och hantering av avtal. Erfarenheterna från teamet pekar dels på att det krävs ett löpande och systematiskt arbete (till skillnad från enstaka projekt), dels att strukturerad data (i exempelvis XML- eller JSON-format³⁴) är avgörande för maskinell bearbetning och automatisering.

Teamets erfarenheter pekar på att AI-tillämpningar bör utformas i en kombination av tillvägagångssätt: *Computational Intelligence*, som fokuserar på att lösa problem genom att efterlikna mänsklig inlärning och intuition, och *Symbolisk AI*, som bygger på att använda logik och regler för att fatta beslut och lösa problem. Arbetet betonar slutligen att data som beskriver den lagstiftande processen är nästan lika viktigt som de juridiska bestämmelserna själva, eftersom de ger ytterligare insikt och är grundläggande för att utveckla AI-baserade applikationer som stödjer processen.

Inom avdelningen för regulatorisk konsekvensanalys, under statsministerns kansli, pågår ett projekt för att effektivisera konsekvensutredningar med hjälp av en AI-baserad RIA-assistent (Regulatory Impact Assessment Assistant). I utvecklingen är ett första steg att ta fram ett domänspecifikt RAG-system för polsk lagstiftning. Detta system nyttjar en hybridkunskapsbas bestående av polska lagar, rättspraxis och "best practice" om konsekvensutredningar. En viktig del i arbetet är att säkerställa spårbara källor och transparens i hur den bakomliggande tekniken fungerar. En central komponent är även utvecklingen av en polsk språkmodell (PLLuM) för att hantera de språkliga nyanserna i juridiska texter. Projektet spänner från initial forskning och prototyputveckling till omfattande testning och en planerad bred implementering inom de polska ministerierna. Testfasen fokuserar primärt på att validera systemets grundläggande funktionalitet och tillförlitlighet som stödverktyg. På sikt ska AI-assistenten kunna identifiera och bedöma administrativ börda för företag, samt att bidra med

---

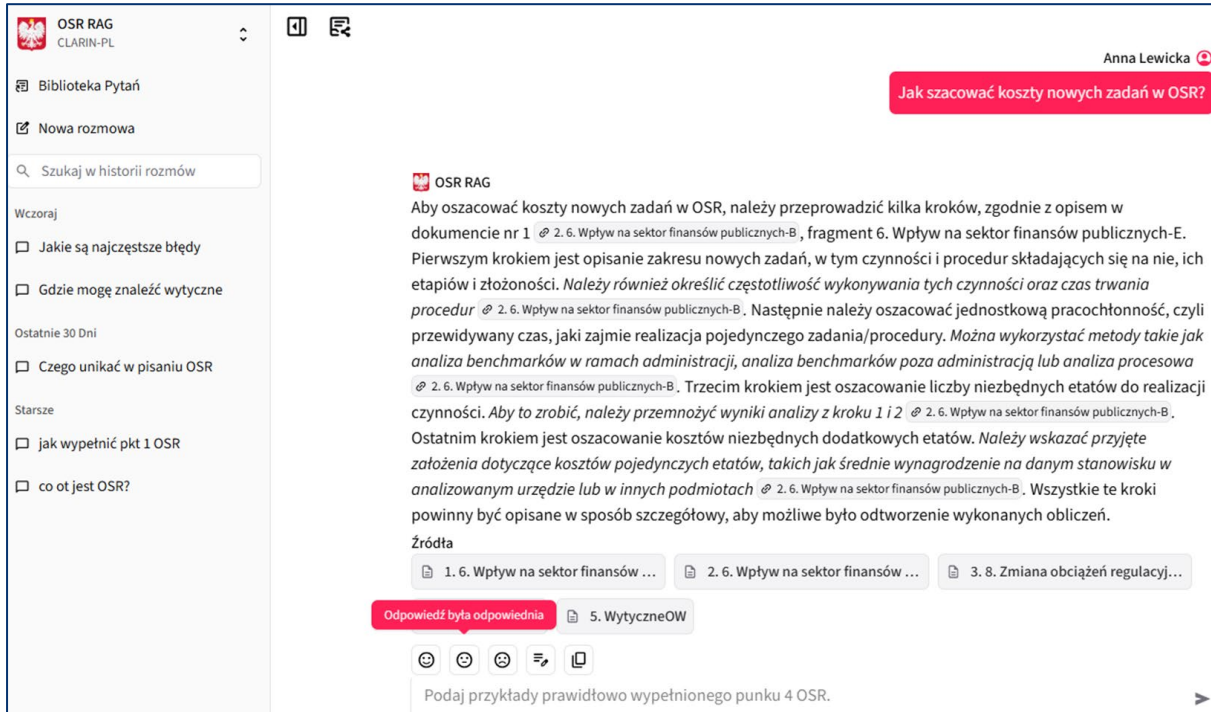
32 <https://www.sueddeutsche.de/wirtschaft/buerokratie-kuenstliche-intelligenz-finanzministerium-1.6411098>

33 Ett API (Application Program Interface) eller applikationsprogrammeringsgränssnitt fungerar som en bro mellan exempelvis två system och är ett kontrollerat sätt att kommunicera och överföra information på.

34 XML (Extensible Markup Language) och JSON (JavaScript Object Notation) är strukturerade dataformat som möjliggör lagring och överföring av information i ett standardiserat och maskinläsbart format. Till skillnad från mer otympliga filformat som PDF, där data ofta är inbäddad i visuell form och svår att bearbeta automatiskt, är XML och JSON designade för att vara läsbara av både människor och maskiner.

kvalitetsgranskning. Assistenten ska även ta textmängder som kan användas för att informera företag och medborgare om regleringars inverkan.

Figur 2 Bilden visar en prototyp av en RIA-assistenten. Användaren frågar hur man uppskattar kostnaderna för nya uppgifter inom OSR (Ocena Skutków Regulacji - regleringskonsekvensanalys i Polen), och assistenten levererar ett detaljerat, steg-för-steg svar med referenser till relevanta källor.

2.8.7 Tjeckien hanterar administrativ börda i lagstiftning med AI

Inom Regeringskansliets analysenhet i Tjeckien pågår ett pilotprojekt, *Using LLMs to detect administrative burden in legislation*, som använder stora språkmodeller (LLMs) för att systematiskt identifiera och hantera administrativ börda i lagstiftning. Projektet syftar till att omvandla komplexa juridiska texter till analyserbara data och därigenom skapa ett skalbart verktyg för att effektivt upptäcka och motverka byråkrati. Processen möjliggör förenklingar och en mer evidensbaserad policyutveckling.

Projektet befinner sig i en pilotfas där man validerar metoden genom tester på utvalda lagar, som lagen om handelstillstånd. Metoden involverar en flerstegsprocess av *prompt engineering*³⁵, där man först väljer ut en lag för initial analys. Därefter utvecklas och förfinas prompter för LLM:en iterativt genom dialog och tillförande av kontextuella dokument. Denna process syftar till att säkerställa att modellen producerar precisa och relevanta resultat innan en bredare skalning av analysen sker.

Samtidigt som metoden visar på hur stora språkmodellerna kan användas som stödverktyg i lagstiftningsprocessen, har projektet belyst utmaningar som modellens känslighet för formuleringar, hanteringen av stora textmängder och det stora behovet av löpande kvalitetssäkring av AI-genererade utfall.

³⁵ Prompt engineering är processen att skapa och optimera ingångsfrågor (prompter) som används för att interagera med AI-modeller, särskilt stora språkmodeller (LLM). Målet är att formulera tydliga och effektiva instruktioner som gör att AI:n genererar relevanta och användbara svar.

3 Förddjupning av utvalda initiativ

I detta avsnitt beskrivs ett antal utvalda initiativ i syfte att ge en förddjupad bild av konkreta exempel på hur digital teknik och AI tillämpas för att förenkla för företag, med fokus på *bättre regler och minskade regelkostnader*. Initiativen är valda utifrån att de löser olika utmaningar inom området. Det första exemplet från Norge handlar om kategorisering av informationsmängder från rättskedjan, det andra exemplet från Portugal handlar om AI för att förbättra konsekvensutredningar och det tredje exemplet handlar om att förenkla tolkningen av regler för företagare med stöd av AI.

För varje exempel redogör vi för vad initiativet omfattar, vilken nytta det syftar till att skapa, hur långt det har kommit i sin utveckling samt vilka lärdomar som kan dras – både utifrån resultaten hittills och de utmaningar som identifierats.

3.1 Norge: Storsak kategoriserar information i rättskedjan och erbjuder redigeringsverktyg för regelgivare

Beskrivning av initiativ

Projektet **Storsak** utvecklar ett informationssystem för att digitalisera riksdagens dokumentproduktion och processer. Projektet drivs av norska Stortinget med syfte att skapa en effektiv, digital "värdekedja" för all parlamentarisk information, från skapande till publicering och arkivering. En central del är att utforska hur maskininlärning och AI kan förbättra metadatahantering och automatisk temaklassificering av dokument.

I arbetet har ett AI-baserat system utvecklats för tematisk klassificering av parlamentariska dokument. Temaklassificeringen har historiskt hanterats manuellt med hjälp av en fast lista med 167 tematiska nyckelord – till exempel folkhälsa, försvarspolitik eller klimatlagstiftning – som möjliggör struktur, ämnesvis sökning och överblick i lagstiftningen³⁶.

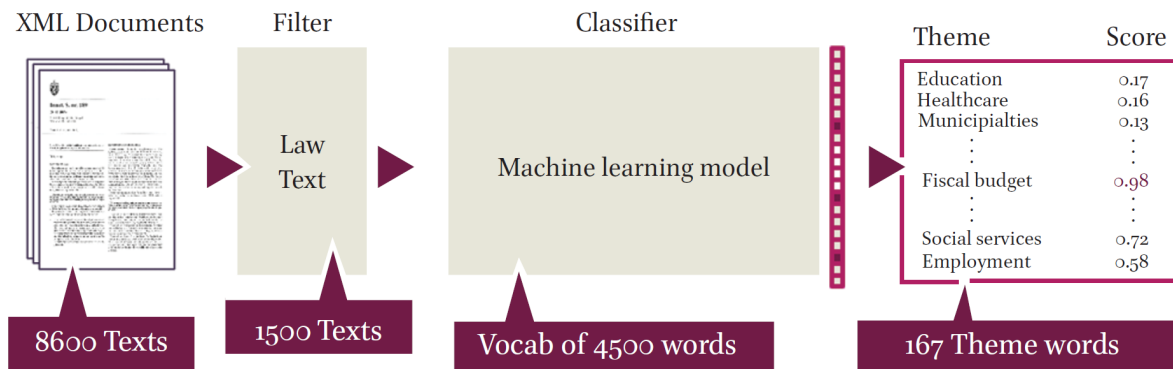
Utifrån den tematiska klassificeringen togs en första modell fram baserad på en så kallad bag-of-words-metod³⁷ för att klassificera dokument. Modellen lämpar sig särskilt väl för dokumenttyper som lagförslag, som har tydlig struktur och tillräcklig textmassa. Modellen täcker dock inte alla teman och har låg träffsäkerhet på kortare och mindre strukturerade dokument, såsom skriftliga frågor från Stortingsledamöter. För att hantera dessa dokument utvecklades därför en andra modell baserad på det norska offentliga ämnesordsverket (NOU), som har en bredare och mer generell ämnesstruktur. Eftersom NOU:s ämnesord inte är kopplade till den interna temakodningen användes en generativ språkmodell för att automatiskt föreslå relevanta ämnesord utifrån dokumentens innehåll.

---

36 Wahl, T. (2024). The Rise of Data and AI in Parliamentary Proceedings - The Norwegian Parliament, Stortinget. International Journal of Parliamentary Studies. https://brill.com/view/journals/parl/4/1/article-p79_005.xml

37 Bags-of-words (BoW) är en metod inom textanalys och maskininlärning där varje dokument representeras som en samling (eller "påse") av förekommande ord, utan hänsyn till ordens ordning eller grammatiska struktur. Modellen utgår från att innehållet i en text kan fångas genom att räkna antalet gånger varje ord förekommer, vilket gör det möjligt att kvantifiera och jämföra texter på ett strukturerat sätt.

Figur 3 Bilden visar processen för automatisk temaklassificering av lagtexter, från 8600 XML-dokument till kategorisering i 167 teman med hjälp av en maskininlärningsmodell baserad på ett ordförråd på 4 500 ord.

Mognadsgrad

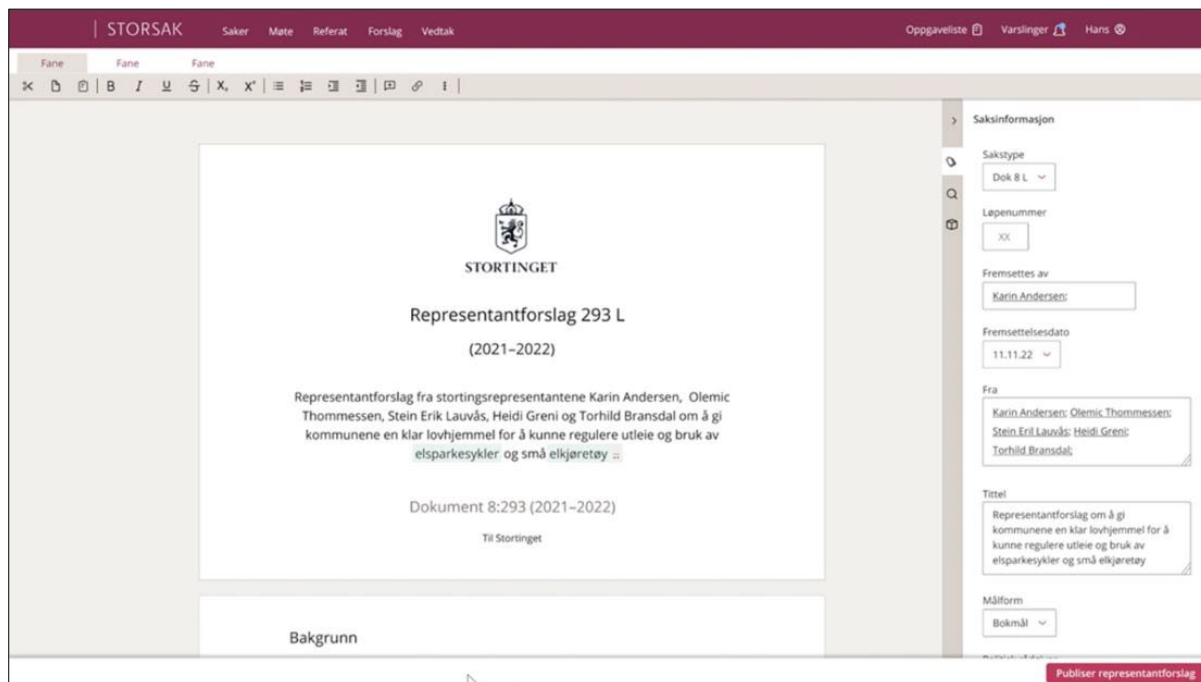
Projektet har nått en hög mognadsgrad när det gäller AI-stödd dokumenthantering. Metadatahanteringen är redan i full drift, vilket innebär att de AI-modeller som klassificerar dokument baserat på metadata används i skarpt läge. Införandet av modellen har redan lett till betydande effektivitetsvinster där manuell klassificering, som tidigare tog mellan en och tre timmar per dokument, nu kan genomföras på endast ett par sekunder.

Stortinget arbetar samtidigt på att utveckla förbättrade modeller. Under 2025 testas en ny AI-modell baserad på logiska operatörer (Tsetlin³⁸). Denna modell förväntas vara mer tillförlitlig och möjliggöra spårbarhet i genererad output och minska risken för hallucinationer, jämfört med nuvarande två modeller för temaklassificering.

Förutom Stortingets interna tillämpning av AI-modellen för att klassificera dokument planeras delar av systemet under hösten 2025 för användning av utredare och Stortingsledamöter i deras regelgivningsarbete. Den kommande tillämpningen inkluderar ett egenutvecklat redigeringsverktyg. Verktöget ska användas för att kvalitetssäkra lagtexter och stärka korrektheten i lagförslag, samt för att skapa enhetlighet i inkommande offentliga dokument.

³⁸ Tsetlin är en metod för artificiell intelligens som bygger på logiska regler i stället för statistiska samband. Den är mer transparent än många andra AI-modeller eftersom den visar exakt hur besluten fattas, vilket gör det lättare att förstå och granska resultatet.

Figur 4. En eksempelbild från Storsaks kommande redigeringsverktøy

Nyttan av initiativet

Storsak är ett exempel på hur AI kan tillämpas för att radikalt förenkla och effektivisera regelgivningsarbetet i Stortinget. Projektet har redan utvecklat två AI-modeller anpassade för olika dokumenttyper, vilket belyser vikten av att välja rätt AI-teknik beroende på datans karaktär och den process som ska förenklas.

Utöver att redan ha effektiviserat arkiveringsprocessen, vilket gör det avsevärt enklare att hitta relevant information, sträcker sig visionen för Storsak betydligt längre. Målet är att transformera informationshanteringen till ett digitalt och metadata-rikt flöde där all information automatiskt kopplas till varje dokument. Det innebär att Storsak-systemet framöver kommer att kunna automatiskt hämta propositioner från regeringen och förslag från parlamentsledamöter, återanvända struktur och innehåll i utskottens rekommendationer till Stortinget, hålla koll på majoritets- och minoritetsförslag, samt effektivt påskynda alla lagförslag och beslut. Samtidigt säkerställs det att all associerad information arkiveras och publiceras automatiskt. Genom plattformens händelsestyrda teknik, där relevanta data kontinuerligt uppdateras och fångas, stärks inte bara informationshanteringen utan också möjligheterna till avancerade tematiska analyser över tid.

Lärdomar

I en intervju med ansvariga för projektet vid Stortingets avdelning för IT-strategi och innovation framhölls att framgångsrik digital transformation, inom ett AI-projekt som Storsak, förutsätter att information behandlas som data. För att AI-modeller effektivt ska kunna träna, förstå och bearbeta information, måste den vara strukturerad och kontextualiserad. Det innebär att all relevant information lagras digitalt som metadata, vilket gör den förståelig för både människor och maskiner, nu och i framtiden. Genom att betrakta information som data, snarare än bara text, blir det möjligt att upptäcka logiska mönster och en digital värdekedja kan upprättas. I denna kedja kan information delas, återanvändas och spåras, vilket ökar både effektiviteten såväl som transparensen och ansvarsskyldigheten.

Vidare visar projektet att naturliga språkmodeller och generativ AI erbjuder stora möjligheter, men för att kunna använda AI-metoder effektivt måste de anpassas till det specifika verksamhetsområdet. Det är centralt att algoritmer, som utgör grunden för AI, är logiskt förklarbara och baserade på tydliga mönster, vilket kräver noggrann analys och beskrivning av arbetsinnehåll och processer. För att kunna träna och validera modeller behövs dessutom strukturerade data.

Temaklassificering med AI är möjlig att genomföra för vissa dokumenttyper, särskilt längre och strukturerade texter som lagförslag. Däremot har det funnits utmaningar kopplade till täckning och precision för kortare eller mindre strukturerade dokument, vilket har krävt utveckling av en andra modell med bredare ämnesstruktur och generativ språkmodell för att komplettera den första. Detta innebär att flera metoder och modeller behöver tillämpas.

3.2 Portugal: AI för bättre konsekvensutredningar

Beskrivning av initiativ

Under 2020 respektive 2023 genomförde Portugal två studier kopplat till deras s.k. AI4IA-system (Artificial Intelligence for Impact Assessment), ett initiativ som drivs av forskningscentret MagIC vid NOVA IMS (Information Management School), en del av Universidade NOVA de Lisboa. Studierna har fokuserat på metoder för regulatoriska konsekvensutredningar, bl.a. genom att automatiserat identifiera administrativa bördor från lagtext. AI4IA använder naturlig språkteknik-teknik baserad på transformerarkitekturer³⁹, som BERT⁴⁰, för att analysera juridiska dokument och identifiera textsegment som medför administrativa bördor.

Mognadsgrad

AI4IA-systemet har genomgått tester och utveckling i två faser. Den första studien fokuserade på att implementera en AI-modell för analys av portugisisk nationell lagstiftning⁴¹. Den andra studien utökade systemets tillämpningsområde till att även omfatta EU-lagstiftning⁴². I den andra fasen utvärderades särskilt lösningens förmåga att hantera situationer där det finns en ojämn fördelning av de olika typerna av administrativa bördor i det analyserade materialet.

Transformerbaserade modeller har visat sig vara effektiva för att upptäcka administrativa bördor inom lagstiftning. Efter förträningssfas och finjustering visade tester att modellen kunde identifiera majoriteten av de administrativa bördor som finns. De transformerbaserade modellerna visade bättre resultat av noggrannhet och träffsäkerhet än andra maskininlärningsmetoder.

I utvecklingen av AI4IA-systemet har man även utvecklat metoder för löpande återkoppling där juridiska experter granskar och validerar systemets resultat. Utvecklingsarbetet har kombinerat användning av data för att träna systemet med att låta experter granska och komplettera den information som systemet arbetar med. Detta bidrar till en fortlöpande förbättring av systemets precision.

---

39 Transformerarkitekturer är en typ av AI-modell som är särskilt bra på att hantera språk. De använder uppmärksamhetsmekanismer för att förstå sambanden mellan olika ord i en text, vilket gör dem effektiva för uppgifter som översättning, textsammanfattning och frågesvar.

40 BERT (Bidirectional Encoder Representations from Transformers) är en språkmodell som bygger på transformerarkitektur. Den är tränad för att förstå språklig kontext genom att läsa text både framåt och bakåt, vilket gör den särskilt användbar för att tolka betydelsen av ord i sitt sammanhang

41 Costa, V., Coelho, P., & Castelli, M. (2024). Artificial Intelligence for Impact Assessment of Administrative Burdens. *Emerging Science Journal*, 8(1), 270-282. <https://doi.org/10.28991/ESJ-2024-08-01-019>

42 Costa, V., Castelli, M., & Coelho, P. S. (2025). A Transformer-Based Model for the Automatic Detection of Administrative Burdens in Transposed Legislative Documents. *Technologies*, 13(4), 1-25. Article 134. <https://doi.org/10.3390/technologies13040134>

Nyttan av initiativet

Resultaten visar att AI4IA kan reducera den tid som krävs för konsekvensbedömningar från flera timmar till några minuter, vilket innebär stora tids- och resursbesparingar. Genom att automatisera identifieringen av administrativa bördor bidrar initiativet till ökad transparens och effektivitet i regelverksprocesserna. Detta stödjer en mer digitaliserad och modern förvaltning och stärker möjligheterna till snabbare och mer träffsäkra beslut.

Lärdomar

Studierna har visat att en kombination av AI-teknik och nära samarbete med juridiska experter är en viktig faktor för att utveckla ett system som detta. Återkoppling från användare har varit en central del i arbetet med att förbättra AI4IA-systemets funktionalitet. En annan insikt är behovet av att anpassa tekniken till varierande juridiska format och krav, vilket understryker vikten av flexibilitet i systemets design. Projektet visar på potentialen för AI att integreras i regelgivningsprocessen, genom att hjälpa till att hitta relevanta administrativa bördor i juridiska dokument.

3.3 Nederländerna: Lagkompass för företag, Wetwijzer Bedrijven

Beskrivning av initiativ

Wetwijzer Bedrijven (ungefär "Lagkompassen för Företag") är ett nederländskt innovationsprojekt som syftar till att kraftigt förbättra och förenkla företagares tillgång till komplex regleringsinformation. Projektet leds av Logius, den nederländska statens digitala förvaltningstjänst under inrikesministeriet, i samarbete med Ekonomiministeriet, Nederländska Företagsbyrån (RVO) och Handelskammaren (KVK).

Initiativet adresserar företagets regelbörda genom att göra regelverket mer tillgängligt via ett interaktivt, frågebaserat AI-system som direkt besvarar specifika frågor från användare. Ett ofta återgivet exempel på den typ av problem systemet försöker lösa är en kaféägare i Rotterdam som behövde navigera 79 olika lagar enbart för att kunna expandera sin uteservering – en situation som illustrerar hur fragmenterat och svårnavigerat regelverket kan vara i praktiken.

Lösningen bygger på Retrieval-Augmented Generation (RAG), som kombinerar avancerade sökfunktioner med generativ AI. Till skillnad från kommersiella språkmodeller som ChatGPT, genererar systemet svar baserade enbart på verifierad information från myndighetskällor, vilket minimerar risken för hallucinationer och möjliggör spårbarhet.

En central del i initiativet är att hela lösningen, inklusive språkmodeller och mjukvara, är öppen källkod. Detta är ett strategiskt beslut för att säkerställa transparens, datasuveränitet och oberoende från kommersiella aktörer.

Mognadsgrad

Projektet har utvecklats enligt en modell för snabb prototyputveckling med kontinuerlig användarfeedback. Den första pilotversionen utvecklades på cirka tre månader och har testats i två konkreta användningsfall:

- EU:s direktiv om företagets hållbarhetsrapportering (CSRD), som är en del av EU:s Green Deal
- Lokala regler för hotell- och restaurangbranschen (HORECA-sektorn) i Rotterdam

Pilotversionen används och testas med verkliga företagare, samtidigt som juridiska experter validerar AI-genererade svar för att säkerställa korrekthet och efterlevnad av regelverken. Systemet är ännu inte driftsatt i full skala, men planen är att göra det produktionsredo och tillgängligt som återanvändbar lösning för andra myndigheter.

Figur 5. Bild på pilotversion av Wetwijzer Bedrijven från maj 2025. I sökfältet ställs frågan "Får jag öppna ett café i centrala Rotterdam?" vilket resulterar i en lista över de regler man i detta fall måste förhålla sig till, såsom begränsningar för nya och befintliga etableringar, specifika områdesregler, krav för uteserveringar samt restriktioner för att begränsa störningar, med källhänvisningar till relevanta myndighetsdokument.

Nyttan av initiativet

Wetwijzer Bedrijven har potential att kraftigt minska regelbördan och samtidigt höja kvaliteten på den information som tillhandahålls till företagare. Genom att:

- Strukturera regelverk i ett frågebaserat format,
- Leverera klara, korrekta och kontextspecifika svar, och
- Använda AI på ett sätt som säkerställer tillförlitlighet och transparens

...möjliggör projektet en mer användarcentrerad och effektiv offentlig service. Användarfeedback har varit positiv, med betoning på behovet av att svaren är korrekta, handlingsbara och förklarande.

Lärdomar

Projektet har tydligt visat att implementering av AI i regelverkstillämpning kräver noggrann hantering av språkmodeller och användarkontext.

- Små variationer i frågor kan ge drastiskt olika svar
- Systemet är sårbart för *adversarial questions* - alltså medvetet vilseledande frågor
- Bedömningen av AI:s noggrannhet är en komplex och fortlöpande uppgift

Det är därför avgörande att modellen ständigt förfinas med hjälp av expertjuridisk granskning och robusta testprotokoll.

Framöver är målet att paketera lösningen som en återanvändbar AI-widget i öppen källkod, vilket möjliggör bred spridning inom den nederländska offentliga sektorn och kan bana väg för ansvarsfull och skalbar AI-användning även internationellt.

3.4 USA: STARA – en assistent för regelgivning

Beskrivning av initiativ

Statutory Research Assistant (STARA) är ett AI-baserat system utvecklat av Stanford University för att automatisera omfattande juridiska undersökningar.⁴³ Lösningen syftar till att underlätta hantering och tolkning av komplex och svåröverskådlig lagtext. Lösningen har utformats mot bakgrund av att det är tidskrävande och kostsamt för myndigheter och jurister att få en heltäckande bild av gällande regler. Systemet bygger på stora språkmodeller i kombination med en specialiserad, domänspecifik arkitektur som är utformad för att hantera lagtexters hierarkiska struktur, definitioner och korsreferenser. STARA är optimerat för juridiska dokument och kan dra nytta av lagkodens interna logik och uppbyggnad.

Mognadsgrad

Initiativen har testats i tre konkreta juridiska uppgifter:

1. Att identifiera alla federala straffrättsliga bestämmelser i USA,
2. Att kartlägga rapporteringskrav som fastställts av kongressen,
3. Att inventera San Franciscos stads- och kommissionsstruktur.

Vid dessa piloter uppnådde STARA precision på 94–98 procent och recall-score på 99–100 procent, vilket visar att systemet kan identifiera relevanta regler med mycket hög noggrannhet. Det lyckades dessutom upptäcka hundratals tidigare oupptäckta bestämmelser.

Nyttan av initiativet

En jämförelse med manuella genomgångar visade att en uppgift som normalt kräver 8–13 timmar och kostar omkring 3 000 USD kunde genomföras av STARA på 20 minuter och till en kostnad under en dollar. Förutom dessa tids- och kostnadsbesparingar ger STARA en mer transparent och heltäckande förståelse av juridiska sammanhang, vilket också möjliggör förenklingar och reformer. Exempelvis kan verktyget identifiera juridisk tvetydighet eller överflödiga bestämmelser, vilket skapar förutsättningar för ett mer effektivt och modernt regelverk.

Lärdomar

STARA visar på vikten av att kombinera språkmodellernas generella resonemangsförmåga med domänspecifik design, särskilt inom komplexa regleringsområden. Genom att utnyttja lagstiftningens struktur – snarare än att enbart förlita sig på generella modeller – har STARA visat sig vara betydligt mer träffsäkert och användbart för juridisk analys. Detta illustrerar att AI-verktyg för offentlig sektor vinner mycket på att utgå från regelverkets inbyggda logik och semantik.

---

⁴³ Surani, F., Gailmard, L. A., Casasola, A., Magesh, V., Robitschek, E. J., & Ho, D. E. What Is the Law? A System for Statutory Research (STARA) with Large Language Models. Stanford University. <https://dho.stanford.edu/wp-content/uploads/STARA.pdf>

3.5 RegTech och tillämpning av AI inom juristprofessioner

Regulatory Technology (RegTech) är ett samlingsbegrepp för digitala lösningar som syftar till att effektivisera och automatisera regelefterlevnad, tillsyn och rapportering, både inom privat och offentlig sektor. I en bredare europeisk förvaltningskontext handlar RegTech även om att förbättra hur regelverk utformas, implementeras, övervakas och utvärderas – med hjälp av ny teknik.

Teknikerna som används inom RegTech utgör en mångsidig verktygslåda. Det kan till exempel handla om automatiserad datainsamling, transaktionsövervakning i realtid, AI-baserad riskbedömning eller digitala rapporteringsverktyg som underlättar efterlevnad av såväl nationella som internationella regelverk. RegTech har därmed blivit ett centralt verktyg för att hantera den ökande komplexiteten i regelmiljöer och stödja effektivare förvaltning.

3.5.1 Stöd till juristprofessionen

En viktig tillämpning av RegTech återfinns inom det juridiska arbetet, där AI-verktyg i allt större utsträckning används för att effektivisera juridiska processer. Vid omfattande dokumentgranskning och kontraktsanalys kan verktyg som Harvey⁴⁴ användas för att identifiera riskklausuler och avvikelser i avtal och bilagor. Harvey bygger på stora språkmodeller och kan dessutom analysera stora datamängder för att generera insikter, rekommendationer och prediktioner. På så sätt minskar både tidsåtgång och risk i juridiska arbetsmoment.

Flera andra AI-drivna plattformar har liknande funktioner. Exempelvis erbjuder LexCheck⁴⁵ och DeepJudge⁴⁶ verktyg för avancerad kontraktstolkning och automatisk kontroll mot standardklausuler. Lynn Legal går ett steg längre genom att erbjuda en juridisk assistent, kallad *Lawyerbot*, som bistår jurister i att granska exempelvis sekretessavtal. Dessa verktyg bidrar till att höja kvaliteten och minska arbetsbördan i delar av det juridiska arbetet som annars är tidskrävande och repetitiva.

Juridisk informationssökning och digital assistans

För juridisk forskning och informationssökning finns ett växande antal språkmodellsbaserade verktyg som kan stödja jurister i att snabbt orientera sig i stora informationsmängder. Exempel på sådana verktyg är ROSS Intelligence, Laganda, Hyperwrite och Doctrine. De fungerar ofta som en första instans i informationssökningen genom att sammanfatta rättsfall, besvara juridiska frågor och generera utkast till texter som sedan kan granskas och kvalitetssäkras av en jurist. Denna typ av verktyg bygger ofta på naturlig språkbearbetning och är särskilt användbar för att snabbt skapa ett strukturerat underlag i inledningen av en rättslig process eller analys.

Prediktiv rättsanalys

En annan framväxande tillämpning av AI inom juridiken är så kallad prediktiv rättsanalys, där algoritmer används för att analysera rättspraxis, identifiera mönster och beräkna sannolikheter för olika rättsutfall. Verktyg som PRODIGIT, LexMachina och Aalap är exempel på lösningar som kan extrahera och sammanfatta information från domstolsbeslut och samtidigt skapa underlag för strategiska beslut i pågående eller planerade rättsprocesser. Denna typ av analys ger nya möjligheter

---

⁴⁴ <https://www.harvey.ai/>

⁴⁵ <https://www.lexcheck.com/>

⁴⁶ <https://www.deepjudge.ai/>

att förstå och förutse hur rättssystemet fungerar i praktiken, och kan fungera som ett viktigt beslutsstöd i såväl privat som offentlig sektor.

AI i domstolsväsendet

Även domstolsväsendet har börjat tillämpa AI-baserade lösningar för att effektivisera enklare juridiska processer. I Sverige har Domstolsverket tagit fram ett verktyg för att maskera sekretessbelagda uppgifter i domar innan de blir offentliga. Tjänsten underlättar det praktiska arbetet men kräver fortfarande manuell granskning och justering av domare. Domstolsverket har även utvecklat en AI-baserad översättningsapplikation som är specialtränad på juridiska texter, vilket har effektiviserat översättningsarbetet i domstolarnas verksamhet.

Internationellt sker liknande initiativ. I Estland arbetar justitieministeriet med att införa maskininlärning för att automatiskt transkribera ljudinspelningar från domstolsförhandlingar. Ett annat exempel är ett estniskt pilotprojekt där enklare betalningsförelägganden automatiseras, förutsatt att beloppet understiger en viss gräns. Även om processen än så länge kräver mänsklig inblandning hanteras ärendena av domstolstjänstemän och systemet genererar automatiskt de nödvändiga dokumenten, övervakar tidsfrister och kommunicerar digitalt med parterna. På sikt kan dessa funktioner bli helt autonoma.⁴⁷

---

47 Ministry of Justice and Digital Affairs. (2022). Estonia does not develop AI Judge. 16th February. <https://www.justdigi.ee/en/news/estonia-does-not-develop-ai-judge>

4 Lärdomar

De exempel som analyserats i omvärldsanalysen visar att tillämpningen av AI inom lagstiftnings- och regelutvecklingsarbete rymmer betydande möjligheter, men också några återkommande hinder. Nedan sammanfattas de huvudsakliga utmaningarna samt de lärdomar som kan bidra till att hantera dem.

4.1.1 Organisatorisk omställning och svårigheter i förändringsarbete

Att integrera AI-tillämpningar innebär verksamhetsutveckling. Verksamhetsutvecklingen kräver inte bara tekniska förändringar utan också en omstrukturering av befintliga processer, arbetssätt och roller. Det innebär att "generiska" framgångsfaktorer inom förändringsledning och verksamhetsutveckling är gällande: det kräver förankring i ledning, engagemang bland medarbetare och att medarbetare med olika kompetenser samverkar.

Under utvecklingen av Storsak i Norge mötte Stortingets avdelning för IT-strategi och innovation initialt ett motstånd och en oro bland medarbetare vars arbetsuppgifter skulle bli automatiserade. För att undvika dessa hinder är det viktigt att etablera ett ledarskap och ett nära samarbete med personalen, där personalen involverades tidigt i implementeringsprocessen för att skapa en förståelse för hur deras dagliga arbete kommer att påverkas av projektet.

En annan organisatorisk utmaning har varit komplexiteten i att strukturera AI-projekt, särskilt under uppstartsfasen. Att lägga en solid grund för projektet är avgörande, och det krävs en djup förståelse för den inneboende komplexiteten i AI-initiativ, oavsett om de drivs internt eller med externa parter. Denna komplexitet sträcker sig från att hantera stora mängder ostrukturerade data till att välja rätt AI-modeller och säkerställa transparens och förklarbarhet i resultaten. Det har visat sig att en gedigen kompetens inom både AI och projektledning är nödvändig för att navigera dessa utmaningar och undvika arkitektoniska brister som kan påverka projektets framgång på lång sikt.

4.1.2 Utmaningar med ostrukturerade data och bristande informationsstruktur

För att AI-system ska användas i juridiska tillämpningar krävs tillgång till väldefinierade och strukturerade data. Flera projekt har stött på hinder i form av fragmenterade datakällor, varierande filformat, bristande metadata och juridiska dokument som saknar maskininläsbar struktur.

På EU-nivå blir dessa utmaningar särskilt tydliga. Data om lagstiftning och relaterade processer finns utspridda över flera plattformar, till exempel EUR-Lex, CORDIS och EU Open Data Portal. Dessa system använder olika strukturer, språk och tekniska format, vilket kräver omfattande och tekniskt avancerade processer för att samla in, rensa och harmonisera informationen. Automatiserad datarensning är i sig en resurskrävande och iterativ uppgift, inte minst eftersom dokumenten ofta innehåller både juridisk och teknisk fackspråklig terminologi.

En viktig lärdom kommer från projektet Storsak i Norge, där riksdagen hanterade problemet genom att definiera ett gemensamt maskininläsbart format för juridiska dokument. Regeringen har därefter anpassat sig till denna struktur, vilket innebär att inkommande juridiska dokument följer ett enhetligt mönster och kan automatiskt importeras in i Storsak. Det har skapat förutsättningar för automatisering och högre datakvalitet, redan från det att dokumenten produceras.

4.1.3 Komplexiteten i juridisk terminologi

Ett tydligt hinder vid AI-tillämpning inom lagstiftning och regelutveckling är komplexiteten i juridiskt språk. Juridiska texter kännetecknas av specialiserade begrepp, strikta definitioner och hierarkiska relationer mellan termer och bestämmelser. Flera projekt har visat att generella språkmodeller inte klarar av att tolka dessa strukturer på ett tillförlitligt sätt. Utan domänspecifik anpassning riskerar AI att feltolka sammanhang eller missa centrala betydelskillnader, vilket i sin tur påverkar både träffsäkerhet och användbarhet i resultaten.

Ett exempel på dessa begränsningar kommer från projekt som använt verktyg för semantisk analys, såsom SeTA. Dessa verktyg har haft svårt att identifiera betydelsen av juridiska fraser i olika sammanhang och klarar i nuläget inte av att koppla termer till bredare tematiska mönster. För att möjliggöra tematiska sökningar och jämförelser mellan dokument krävs mer avancerade algoritmer, som kan förstå hur ämnen relaterar till varandra över tid och mellan olika textkällor. Det kräver noggrann kalibrering för att undvika feltolkningar av både termer och processer.

En lärdom från STARA-projektet i San Fransisco är att juridiska AI-tillämpningar blir betydligt mer effektiva när språkmodellernas kapacitet kombineras med en specialiserad systemdesign som tar hänsyn till lagtextens interna logik. I STARA kombineras stora språkmodellens resonemangsförmåga med information om lagtextens interna struktur, såsom hierarkier, definitioner och korsreferenser. Denna lärdom återfinns även i av e-lagstiftningsteamet inom Polens regering som lyfter behovet att kombinera datadriven AI, som transformerbaserade modeller, och regelbaserad AI. Denna domänspecifika anpassning har visat sig vara mer effektiv än att enbart använda generella språkmodeller eller så kallad end-to-end-inlärning, där systemet själv försöker lära sig sammanhang utan styrning.

4.1.4 Begränsningar i teknikens tillförlitlighet

En återkommande utmaning i flera projekt är att generativ AI, särskilt stora språkmodeller, uppvisar begränsad tillförlitlighet. Det handlar både om problem med så kallade hallucinationer, där modellen genererar felaktigt eller påhittat innehåll, och om den bristande transparensen i hur svar produceras. Tekniken fungerar i praktiken som en "svart låda"⁴⁸, vilket försvårar granskning och ansvarstagande.

Teamet bakom Wetwijzer Bedrijven har identifierat flera distinkta utmaningar med stora språkmodellens känslighet för formuleringar av prompten där små justeringar kan leda till markanta skillnader i resultaten. För att motverka dessa problem tillämpar man i detta projekt, såväl som projektet AI4IA i Portugal, *Retrieval Augmented Generation* (RAG) för att säkerställa att AI-modellen enbart hämtar information från verifierade myndighetskällor, vilket därmed minimerar risken för hallucinationer. Dessutom har Wetwijzer Bedrijven visat att så kallade *adversarial questions*, där modellen medvetet utmanas med vilseledande formuleringar, kan avslöja sårbarheter i systemet, vilket bidrar till dess kontinuerliga förbättring.

Parallellt med RAG-lösningar utforskas och utvecklas nya AI-modeller för att adressera tillförlitlighets- och transparensutmaningarna från grunden. I Norges Storsak-projekt, där man redan tagit fram effektiva modeller för tematisk klassificering av dokument, har man nu börjat utforska möjligheten att tillämpa AI-modellen Tsetlin. Denna regelbaserade AI, som bygger på logiska operatörer snarare än statistiska samband, förväntas vara mer tillförlitlig och möjliggöra spårbarhet i genererad output, vilket minskar risken för hallucinationer och gör det lättare att förstå och granska resultatet. Tsetlin är

---

⁴⁸ En svart låda inom AI syftar på en modell eller algoritm vars inre arbetsmekanismer är opåverkbara eller svåra att förstå. Detta innebär att även om modellen kan ge exakta resultat eller förutsägelser, är det svårt att förklara hur och varför den kommit fram till dessa.

mer transparent än många andra AI-modeller eftersom den visar exakt hur besluten fattas. Detta underlättar granskning av beräkningar, vilket ökar transparensen och minskar problemet med ansvarstagande.

Utmaningarna i dessa projekt understryker behovet av mänsklig expertis och granskning för att tolka och kvalitetssäkra information genererad av AI. För både Wetwijzer Bedrijven och AI4IA har projektteamerna därför infört tydliga rutiner där ämnesspecialister, som jurister, löpande granskar och validerar systemens svar för att säkerställa precision och pålitlighet. För att dessa lösningar ska kunna användas på ett tillförlitligt sätt i juridiskt eller reglerande arbete krävs ständiga förbättringar av systemen, samarbete med juridisk expertis och robusta testramverk.

4.1.5 Beroende av externa plattformar och brist på teknisk suveränitet

Europa är för närvarande starkt beroende av stora teknologiföretag utanför EU, särskilt från USA, för kritiska digitala infrastrukturer och AI-teknologier. I Finland, Polen Nederländerna, Norge samt Estland förekommer flera projekt som bygger på amerikansk teknologi för att europeiska verktyg ofta saknas. Många projekt bygger idag på plattformar såsom Microsoft Azure, vilket skapar sårbarhet både ur säkerhets- och kontrollperspektiv. I intervju med Stortingets avdelning för IT-strategi och innovation i Norge framkommer att man i dagsläget förlitar sig på amerikansk infrastruktur men att man på längre sikt har ambitionen att minska beroendet av dessa. Här pekar bland annat e-lagstiftningsteamet inom Polens regering på behovet av att EU investerar i europeisk multicloud infrastruktur, open source-lösningar och interoperabla digitala ekosystem.⁴⁹ Att bygga teknologisk suveränitet ses som en viktig strategisk förutsättning för hållbar utveckling av AI i offentlig sektor.

Samtidigt visar exempel inom Estlands stadsförvaltning att det finns möjligheter att använda redan existerande AI-lösningar för att minska arbetsbördan på ett säkert sätt, vilket kan spara resurser. Genom att integrera verktyg såsom Google NotebookLM kan anställda söka i lagtexter och ställa frågor om lagtexter via en chatt. Myndigheter kan alltså spara resurser genom att använda färdiga lösningar för standardiserade uppgifter, samtidigt som egna utvecklingsinsatser fokuseras på mer avancerade och verksamhetskritiska funktioner. Förutsättningen är att verktygen implementeras med tydliga gränser och säkerhetsskydd.

4.1.6 ”Öar” av utvecklingsinitiativ – lärande är en utmaning

Ett återkommande hinder i de studerade exemplen är att AI-initiativ ofta bedrivs isolerat inom enskilda länder, myndigheter eller professioner. Det saknas strukturer för att ta vara på lärdomar och skapa gemensamma lösningar. Utvecklingsarbetet sker på öar snarare än i sammanhängande ekosystem, vilket försvårar spridning av kunskap och riskerar dubblade insatser.

Erfarenheter visar att ett hinder för effektiv AI-utveckling på europeisk nivå är bristen på gränsöverskridande samarbete mellan EU:s medlemsländer. I dagsläget finns det betydande variationer i teknisk mognad, regelverk och förvaltningskultur, vilket försvårar skapandet av en enhetlig och gemensam teknologisk agenda inom EU. Under konferensen för direktörer och experter för bättre reglering (DEBR)⁵⁰ i år lyfte Polens regerings e-lagstiftningsteam att det finns ett behov av att EU etablerar strukturer på europeisk nivå som är dedikerade till att underlätta gränsöverskridande samarbete samt främjar öppna standarder och digitala allmännyttigheter. Utan sådana enhetliga

---

49 dr hab. Grzegorz Wierczyński, (professor, Gdansk universitet), Challenges faced by experts drafting legal acts and decision-makers - In construction of future-proof policies, especially in the context of emerging new technologies - Polish example, vid (Directors and Experts of Better Regulation) DEBR-konferensen 2025, Stockholm, 5-6 juni 2025. Personlig kommunikation.
50 Ibid.

lösningar riskerar varje medlemsland att behöva bygga sin egen infrastruktur från grunden. Detta innebär både ineffektivitet och en stor förlust av potentiell skalbarhet, vilket hindrar spridning av bästa praxis och teknologiska lösningar över hela EU.

Därutöver är det viktigt att på nationell nivå skapa tvärfunktionella team med rätt kompetenser för att utveckla effektiva AI-tillämpningar inom regelgivning och förenklingsarbete. Dessa team kan inkludera juridisk kompetens för att säkerställa att lösningar följer rättsliga lagar, AI-kompetens för teknisk utveckling samt kompetens inom förenklingsområdet med förståelse för byråkratiska processer och företagens perspektiv. Dessutom är kompetens inom offentlig förvaltning och regelgivning relevant för att säkerställa att lösningar är praktiska och genomförbara.

Bilaga

Initiativ inom *Bättre regler och minskade regelkostnader*

Listan nedan har tagits fram under maj och juni år 2025. Bifogat till denna rapport finns en excel-fil som även innehåller länkar för att läsa mer om respektive initiativ.

Namn	Ägare	Land	Primär målgrupp	Mognadsgrad	Kort beskrivning
RegTek - testning av RAG LLM	RISE och ESV	SWE	Tillsynsmyndigheter	Låg	I RegTek-projektet utvecklar RISE en LLM-baserad utvärderingskedja för att granska Ekonomistyrningsverkets användning av RAG vid konsekvensutredningar. Syftet är att öka förtroendet, säkerställa att EU:s AI-förordning följs och stärka svenska utredningsrutiner.
AI4POL	EU	EU	Lagstiftare	Låg	AI4POL använder AI för att analysera lagtexter och identifiera överlappande och redundanta regler. Maskininlärning och NLP används för att automatisera granskning och förenkla regleringar, vilket leder till effektivare och tydligare regelverk för företag.
Regulatory Evaluation Platform	Kanadas regering	CAN	Företag	Medel	Ett verktyg som mäter regelbörda och säkerställer att regler inte påverkar industrin negativt. Beräknar automatiskt indikatorer på regelbörda direkt från regelverkens text och att korrelera utvecklingen av regelbördan över tid med BNP-statistik.
Preliminary study on the use of artificial intelligence in legislative drafting	Finlands regering	FIN	Lagstiftare	Låg	Användning av finsk språkmodell för kartläggning i lagförberedelser. Experimenten finjusterade finskspråkiga öppna stora språkmodeller för uppgifter inom olika stadier av lagstiftning och skapade verktyg som stödjer lagstiftare.
AI4IA - AI för konsekvensutredning	Portugals regering	POR	Lagstiftare	Medel	Ett AI-system som effektiviserar och förbättrar processerna för konsekvensbedömning av lagstiftning. Systemet har förmågan att automatiskt identifiera administrativa bördor i lagdokument, vilket bidragit till ökad transparens och effektivitet i den juridiska processen i Portugal.
Stricter guideline implementation and impact on the business climate 2019-2023	Nederländernas regering/Deloitte	NED	Lagstiftare	Medel	En studie som undersökte hur EU-direktiv implementerats i nationell lagstiftning i Nederländerna. Stora språkmodeller användes för att analysera hundratals lagtexter och visade fall på överimplementering. AI-modellen hade vissa begränsningar varför omfattande manuell granskning krävdes för att verifiera resultaten.

Namn	Ägare	Land	Primär målgrupp	Mognadsgrad	Kort beskrivning
Feasibility Study for an AI-supported Application to Identify the Simplification Potential of Regulations	Tyska finansdepartementet	GER	Lagstiftare	Låg	Förstudie som syftar till att utreda om en AI-baserad applikation effektivt kan identifiera potential för förenkling och undanröja byråkratiska hinder i befintliga och nya regleringar som riktar sig till näringslivet.
Proof of concept screening tool and impact assessment	Bolagsverket Danmark	DEN	Myndigheter	Låg	Utveckling av en demonstration av ett screeningsverktyg med för förmåga att identifiera administrativa börda i lagstiftning. Verktyget ska initialt användas för att sortera inkommande ärenden som affärsrelaterade eller inte. Den långsiktiga planen är att verktyget på lång sikt ska automatisera konsekvensbedömningar för ny lagstiftning.
Public Comment Analysis Pilot	Federal CDO Council	USA	Myndigheter	Låg	Verktyget grupperar inkomna synpunkter från intressenter efter innehåll, myndigheters behov och identifierar dubletter, vilket effektiviserar och förbättrar hanteringen av insikter i lagstiftningsprocessen.
Comparative Print Suite: NLP for Tracking Changes in Bills and Laws	USA:s representanthus	USA	Lagstiftare	Hög	En webbaserad verktygssvit utvecklad för USA:s representanthus för att följa ändringar i federal lagstiftning. Verktygen stödjer lagstiftningsprocessen genom att kunna tolkar ändringsförslag, inför dem i lagtext och jämför olika versioner av lagförslag.
STARA - System for Statutory Research with LLMs	RegLab/Stanford University	USA	Lagstiftare	Hög	Ett automatiserat system som har stor potential för juridisk forskning, reformarbete och ökad insyn av USA:s rättsinformation. Systemet kan automatiskt sammanställa alla relevanta lagparagrafer från olika delar av USA:s rättssystem kring en viss juridisk fråga samt göra tolkningar och motiveringar.
Smart Regulation (PROBE)	Belgiens regering	BEL	Lagstiftare, myndigheter	Medel	Målet är att öka transparensen och tillgängligheten av offentliga beslutsdokument genom automatisk annotering och kategorisering av beslut, vilket gör informationen enklare att förstå och använda för både medborgare och anställda i stadens förvaltning.
Lex: Simplifying Legislative Research	Storbritanniens regering	GBR	Lagstiftare	Medel	AI-driven assistent som effektiviserar beslutsfattareshantering och förvaltning av juridiska dokument. Assistenten analyserar och tolkar regelverk, erbjuder semantisk sökning och kan även utforma förklarande anteckningar till lagförslag.

Namn	Ägare	Land	Primär målgrupp	Mognadsgrad	Kort beskrivning
StorSak	Stortinget, Inmeta Consulting	NOR	Lagstiftare	Medel	StorSak är en digital plattform som används av den norska lagstiftningsprocessen för att effektivisera och automatisera hanteringen av lagförslag och relaterad dokumentation. Plattformen utvecklades för att underlätta genomförandet av juridiska och administrativa processer genom att analysera och organisera stora mängder textdata.
Using LLMs to detect administrative burden in legislation: Lessons learnt from a pilot	Tjeckiens regering	CZE	Lagstiftare, myndigheter	Låg/Medel	Projektet använder prompt engineering för att förfinas interaktionen med stora språkmodeller, med syftet att systematiskt identifiera och kartlägga administrativ börda i lagstiftning. Genom metoden omvandlas ostrukturerad juridisk text till analyserbara data, vilket underlättar förenklingar av regelverk och informerar evidensbaserade policybeslut.
European Legislation Identifier (ELI)	Publication Office (EU)	EU	EU/Nationella förvaltningar	Hög	Förbättra åtkomsten och kvaliteten på rättsinformation samt öka samverkan mellan olika rättssystem genom att strukturera och standardisera europeisk och nationell rättsinformation.
SeTA (Semantic Text Analyser)	JRC	EU	Policyutvecklare	Hög	SeTA kan hantera och analysera stora mängder text, förstå och visualisera relationer mellan koncept i text, samt analysera förändringar över tid. Verktöget har varit användbart för policyutveckling och konsekvensbedömning.
Doris (Data Oriented Services) drive-in	DG CNECT Europeiska kommissionen	EU	Offentliga förvaltare EU-kommissionen	Hög	DORIS (Data Oriented Services) är ett viktigt verktyg för att effektivt bearbeta stora mängder ostrukturerade data och förbättra analysen och visualiseringen av resultat från offentliga konsultationer och enkäter. Det möjliggör hantering av opreciserad information från över trettio policyområden och kan bearbeta både öppna och stängda frågor samt utföra sentimentanalyser, nyckelordsutvinning och namnigenkänning
GPT@EC	DG DIGIT (kommissionens IT-avdelning)	EU	Offentliga förvaltare på EU kommissionen	Hög	En GPT som assisterar EU-kommissionens personal att utarbeta texter, sammanfatta dokument och utveckla programvarukod. Ger tillgång till flera stora språkmodeller utan att intern information delas.

Initiativ inom *Kortare och mer transparenta handläggningstider*

Namn	Ägare	Land	Primär målgrupp	Mognadsgrad	Kort beskrivning
AI för digital tvistlösning i småmål	Estlands regering	EST	Myndigheter	Okänd	Pilottest av en AI-baserad modell för att hantera småmål under 7 000 euro, där AI föreslår beslut som kan överklagas till en mänsklig domare. Syftet är att avlasta domstolarna, minska kostnader och förenkla hanteringen av enklare tvister.
Kompensationssystem under pandemin	Finansdepartementet, Skatteverket	NOR	Företag	Hög	Ett tillfälligt stöd för att effektivisera handläggning av stödansökningar under pandemin. En trädbaserad algoritm som kan filtrera företag och bevilja stöd.
Government's experimental AI chatbot for small businesses	Storbritanniens regering	GBR	Småföretagare	Medel	AI-driven chattbot som använder NLP för att hjälpa personer att starta småföretag och hitta tillgängligt stöd och resurser
Blawx RAC hybrid	Kanadas regering	CAN	Myndigheter/beslutsfattare	Låg	Ett RaC-verktyg som översätter juridiska regler till maskinläsbar kod, vilket gör att datorer kan förstå och tillämpa regler automatiskt. Det möjliggör snabbare, mer konsekventa beslut och effektiv hantering av komplexa juridiska data, till exempel vid automatiserade beslut eller skattehantering
Kortere svartid på byggeansøgninger	Köpenhamns kommun	DEN	Medborgare	Medel	En AI som automatiskt behandlar och analyserar bygglövsansökningar
MUCGPT	München stadsförvaltning	GER	Medborgare	Okänd	MUCGPT är ett användargränssnitt för användning av stora språkmodeller, som är tillgängligt för medarbetarna Münchens stadsförvaltning. Modellen är en del av ett projekt för att automatisera och effektivisera kommunikation och administration inom staden.
Open Digital Platform (ODP)	Singapores regering	SIN	Myndigheter	Låg	En plattform för digital infrastruktur och datautbyte i Singapore som kopplar ihop system, sensorer och datakällor i stadsmiljön. Plattformen bygger på öppna gränssnitt och standarder som främjar datadelning och samverkan mellan myndigheter, företag och utvecklare. Den möjliggör för offentliga och privata aktörer att utveckla smarta tjänster inom bland annat trafik, energi, miljö och säkerhet.
Klagoordshandtering med AI (CHAI)	EU-kommissionen	EU	Handläggare på EU Kommissionen	Medel	Verktyget effektiviserar datahantering och återkoppling på klagomål genom att tillhandahålla semantisk sökfunktionalitet, "smart" sökning och skrivning, vilket exempelvis möjliggör återanvändning av tidigare svar från liknande klagomål.

Initiativ inom *Anpassad och väl fungerade service och bemötande*

Namn	Ägare	Land	Primär målgrupp	Mognadsgrad	Kort beskrivning
Pågående projekt för strukturering och analys av regulatoriska data	Storbritanniens regering	GBR	Lagstiftare	Medel	Arbetet syftar till att använda AI för att strukturera, märka upp och analysera brittisk lagstiftning, vilket ska göra regelverken mer överskådliga, identifiera vilka regler som faktiskt gäller och underlätta regelgivningsprocessen och möjliggöra tillämpning av språkmodeller för analys och utvärdering av lagar och regler.
OuluBot	Oulu stad	FIN	Medborgare	Medel	AI-driven chattbot som hjälper medborgare och företag att kommunicera med stadens myndigheter och få information om regler och tjänster
GovText	Singapores regering	SIN	Myndigheter/beslutsfattare	Låg	En textanalysplattform som analyserar och tolkar stora volymer av ostrukturerade textdata, vilket gör det möjligt för statliga myndigheter att effektivisera databehandling och förbättra sin operativa effektivitet exempelvis i hantering av feedback.
BizPaL	Partnerskap mellan flera myndigheter	CAN	Företagare	Hög	En digital tjänst som förenklar tillstånds- och licensprocessen för företagare. Genom att svara på grundläggande frågor om affärsverksamheten genereras en lista över nödvändiga licenser och tillstånd.
WetWijzer Bedrijven	Nederländska regeringen	NED	Företag	Låg	ett experiment där en prototyp utvecklas och testas för att hjälpa entreprenörer att snabbt få insikt i relevanta lagar och regler för deras situation. Genom smart sökteknik och generativ AI kan företagare ställa frågor interaktivt och få tydliga svar, vilket ger bättre förståelse för regelverket.

Initiativ inom *Ökad digitalisering och förenklat uppgiftslämnande*

Namn	Ägare	Land	Primär målgrupp	Mognadsgrad	Kort beskrivning
Smart sökning av domstolsärenden med NotebookLM	Estniska dataskyddsmyndigheten	EST	Myndigheter	Hög	Estniska dataskyddsmyndigheten använder AI-verktyget NotebookLM för smart sökning i offentliga rättsfall, vilket förenklar analysen av dokument.
Nortal Tark - AI-driven intelligent söklösning för effektivare lagstiftningsarbete	Estlands regering	EST	Lagstiftare	Medel	Estlands parlament använder AI-chatboten Nortal Tark för att söka och hitta relevanta lagstiftningsdokument snabbt och effektivt.
AI-baserad automatiserad transkribering av parlamentets möten (HANS)	Estlands regering	EST	Lagstiftare	Hög	HANS, en AI-baserad tal-till-text-lösning, används för transkribering av möten, plenarsammanträden och utskott. Texten granskas av redaktörer innan publicering, vilket minskar behovet av stenografer. Felmarginalen är cirka 5 %.
Bürokratt	Estlands regering	EST	Medborgare, företagare	Hög	AI-driven chattbot för att effektivisera företags interaktion med myndigheter och automatisera administrativa processer. Genom naturlig språkbehandling kan chattboten förstå och klassificera inkomna frågor och styra vidare dessa till rätt myndighet eller tjänst.
AuroraAI	Finlands regering	FIN	Medborgare	Medel	En AI-baserad plattform som kopplar ihop offentliga och privata tjänster kring individens behov. Genom att analysera livssituationer hjälper AuroraAI medborgare att få rätt information och stöd vid rätt tidpunkt, vilket förenklar kontakter med myndigheter och andra aktörer.
AI Aktindsigt	Samarbete mellan kommuner och Aktio	DEN	Myndigheter	Medel	Ett AI-drivet system som automatiserar och effektiviserar hantering av dokumentförfrågningar
BRISE-Vienna	Wien	AUT	Företag	Medel	En digital lösning som revolutionerar bygglovsprocessen genom att kombinera AI, AR och 3D-modellering. Systemet möjliggör delvis automatiserad granskning, sömlös digital åtkomst och effektiviserar handläggningstiden. AI automatiserar regelkontroller och BIM-baserade processer med öppna data påskyndar godkännanden, särskilt för små och medelstora företag.

Namn	Ägare	Land	Primär målgrupp	Mognadsgrad	Kort beskrivning
Semantic Analyser	Myndigheten för offentlig förvaltning/Ljubljana universitet	SVN	Myndigheter	Låg	En open source-motor för semantisk analys som möjliggör snabb uppbyggnad av arbetsflöden med effektiv algoritmisk bearbetning och visualisering av stora textmängder. Verktaget kan identifiera och gruppera dokument, generera nyckelord, utföra semantisk sökning samt tillämpa prediktiv maskininlärning och klassificering.
Skrinna (Chest)	Sloveniens regering, akademi och privata företag	SVN	Myndigheter	Hög	Ett verktyg för datadrivet beslutsfattande som hjälper offentliga institutioner att analysera data snabbare och tydligare, ge överblick över processer och förbättra beslutsfattandet. Plattformen samlar, kopplar och analyserar olika databaser, identifierar mönster och genererar ny kunskap i realtid, vilket skapar en transparent och tillförlitlig informationskälla för både allmänhet och näringsliv.
AI för hantering av klagomål och uppgiftsutlämning	Portugals kommunikationsmyndighet (Anacom)	POR	Tillsynsmyndigheter	Låg	Plan på att utveckla en AI-baserad plattform för att effektivisera hantering av konsumentklagomål och informationsförfrågningar. Plattformen syftar till att upptäcka mönster i konsumentbeteenden, optimera interaktionen mellan myndigheter, företag och medborgare samt automatiskt kategorisera klagomål.
Have Your Say	EU-kommissionen	EU	Medborgare	Medel	En digital portal på EU-kommissionens hemsida som underlättar offentliga konsultation om EU:s politik och lagar. Intressenters synpunkter analyseras därefter av EU-kommissionen. En AI som effektiviserar och förbättrar analyserna är under utveckling.

Bright
ideas.
Sustainable
change.

RAMBOLL